

FRISBEEGOLFRADAN SUUNNITTELEMINEN
EVIJÄRVEN KUNTAAN

Koskela Mika

Opinnäytetyö
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
Liikunnan ja vapaa-ajan koulutus
Liikunnanohjaaja (AMK)

2017

Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
Liikunnan ja vapaa-ajan koulutus
Liikunnanohjaaja

Tekijä	Mika Koskela	Vuosi	2017
Ohjaaja(t)	Tommi Haapakangas		
Toimeksiantaja	Evijärven kunta		
Työn nimi	Frisbeegolfradan suunnitteleminen Evijärven kuntaan		
Sivu- ja liitesivumäärä	65 + 8		

Liikuntakulttuuri ja yleiset liikuntatottumukset elävät nykyään suurien muutoksien keskellä. Julkisilta ja yksityisiltä sektoreilta vaaditaan nykyisin enemmän panostusta liikuntakulttuurin kehittämiseen ja sen ylläpitämiseen. Varsinaisessa kehityksessä pienet kunnat jäävät usein jälkeen verrattaessa suuriin kasvukeskuksiin, joissa tekijöitä ja varoja on keskimäärin paremmin saatavilla. Liikuntalain mukaan kaikille suomalaisille täytyisi saada kunnan koosta riippumatta tasavertaiset liikuntamahdollisuudet.

Opinnäytetyön tarkoituksena on laatia suunnitelma 18-väyläisen frisbeegolfradan toteuttamisesta Evijärven kunnan alueelle. Suunnitelma on tarkoitus viedä niin pitkälle, että kunnan työntekijät voivat sen perusteella hakea projektille hyväksyntää kunnan hallinnosta. Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää Evijärven lähiliikuntapalveluita uuden lajin muodossa. Yksi tärkeimmistä tavoitteistani tulevaisuutta ajatellen on se, että evijärveläisten liikunta-aktiivisuus lisääntyisi opinnäytetyöni toteutuessa, eritoten nuorison osalta.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys käsittelee sellaisia aihealueita, jotka ovat tärkeässä asemassa frisbeegolfradan suunnittelun kannalta. Tärkeimpinä niistä voidaan pitää lähiliikuntapaikkoja käsittelevää osiota, liikuntapaikkarakentamisen byrokraattisuutta, kunnallista päätöksien tekoa, kuten myös frisbeegolfin historiaa, nykyisyyttä sekä terveysvaikutuksista kertovaa osiota. Opinnäytetyön toiminnallisessa osuudessa havainnoin tekemääni suunnitelmaa kirjoittamassani aikajärjestyksessä ja se sisältää muun muassa frisbeegolfradan maastonvalintaa, frisbeegolfpelaajien mielipiteitä sekä ratamateriaalien kilpailutusta käsittelevän osuuden. Materiaalien vertailu ja valinta määrittävät yhteenvedon ohessa toiminnallisen osuuden loppuosan, jossa valitsen frisbeegolfratavälineiden toimittajaksi Prodigy Disc nimisen yrityksen sekä pelialueeksi Nissinkankaan nimisen pururata-alueen.

Avainsanat

Evijärvi, Etelä-Pohjanmaa, frisbeegolf, liikuntapaikkarakentaminen, lähiliikuntapaikka

School of Social Services, Health and
Sports Degree Programme in Sports
and Leisure Management
Bachelor of Sports

Author	Mika Koskela	Year	2017
Supervisor	Tommi Haapakangas		
Commissioned by	Evijärvi municipality		
Subject of thesis	Frisbee Golf Track Design in Evijärvi Municipality		
Number of pages	65 + 8		

Physical exercising culture and ordinary physical exercising habits have experienced major changes. Nowadays more investment in the development and up-keep of physical exercising culture is required from municipalities and the private sector. However, smaller municipalities tend to easily fall behind in this area compared to the larger and wealthier ones. Physical education law states that all Finnish people should be offered equal possibilities for exercising, regardless of the size of the municipality.

The purpose of this thesis is to offer a plan of action to the municipality of Evijärvi on how to build an 18-hole disc golf course. The purpose of the design is to be of such a quality that the municipal workers can seek permission for its execution from the municipal council. The target of the thesis is to develop the exercise opportunities offered in the municipality of Evijärvi in the form of a new sport. My most important target in the future is that the residents of Evijärvi, especially the youth, would more actively engage in physical exercise.

The theoretic framework of the thesis deals with areas that are closely connected to the design and execution of the disc golf course. The most important of these are: the part that deals with physical exercise areas, physical exercise area building bureaucracy, municipal decision-making, the history of disc golf and the parts that deal with the present time and health benefits. In the thesis' functional part I observed my plan chronologically, and it includes, among other things, the selection of the area for the disc golf course, opinions of disc golf players, and the tendering of the materials for the course. Comparison and selection of the materials and the summary make up the ending of the functional part for which I chose a disc golf material deliverer Prodigy Disc Company as the supplier of the materials. Similarly, the running trail of Nissinkangas was selected as the area for the disc course.

Key words Evijärvi municipality, frisbee golf, physical education venue building, physical education park, South Ostrobothnia

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	7
1.1	Opinnäytetyön aihe	7
1.2	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	8
1.3	Toiminnallinen opinnäytetyö	8
2	LIIKUNTAPAIKAT	10
2.1	Lähiliikuntapaikka	10
2.1.1	Väestön suosimat liikuntapaikat	11
2.2	Kunnat lähiliikuntapaikkojen toteuttajina	12
2.3	Evijärven kunnan lähiliikuntapaikat	13
3	LIIKUNTAPAIKKARAKENTAMINEN	15
3.1	Liikuntapaikkarakentamisen nykytilanne	15
3.2	Valtion avustukset liikuntahankkeissa	16
3.3	Maankäyttö- ja rakennuslaki	17
3.4	Suomen kaavahierarkia	18
3.4.1	Maakuntakaava	18
3.4.2	Yleiskaava	19
3.4.3	Asemakaava	20
3.5	Kunnallinen päätösten teko	21
3.6	Kunta- ja liikuntalakien tavoitteet	22
4	FRISBEEGOLF	24
4.1	Frisbeegolfin historia ja nykytilanne	24
4.2	Frisbeegolfratojen ympäristöt	26
4.3	Frisbeegolfratojen luokitus ja tilan tarve	26
4.4	Frisbeegolfin terveysvaikutukset	27
4.5	Frisbeegolfin mahdolliset hyödyt kunnalle	28
5	PROSESSI- JA TUOTEKUVAUS	31
5.1	Projektin lähtötilanne	31
5.2	Projektin toimintasuunnitelma	32
5.3	Maastojen kartoitus	33
5.3.1	Kirkonkylän koulun pururata	34
5.3.2	Nissinkankaan pururata	35

5.3.3	Lahdenkylän pururata.....	37
5.3.4	Särkikylän pururata	38
5.3.5	Kivijärvenkylän pururata	39
5.3.6	Lassilankangas (tuupakkakäärinkangas)	40
5.3.7	Nauriskallio.....	41
5.3.8	Muiden frisbeegolftratojen tutkiminen.....	42
5.3.9	Valittu maasto	43
5.4	Nissinkangas kaava-alueena	44
5.5	Paikallisten frisbeegolfpelaajien haastattelemine.....	45
5.6	Materiaalien kilpailuttaminen.....	47
5.6.1	Frisbeegolftratatarjoukset.....	49
5.6.2	Materiaalien vertailu ja valinta	51
5.7	Yhteenveto.....	53
6	POHDINTA	57
6.1	Teoreettisen viitekehysten ja lähteiden pohdintaa	57
6.2	Opinnäytetyön toiminnallisen toteutuksen pohdinta	58
6.3	Jatkokehitysideat	59
6.4	Oman osaamisen kehittyminen.....	61
	LÄHTEET.....	63
	LIITTEET	66

ALKUSANAT

Haluan kiittää työni onnistumiseen liittyen Kuntalaiset Kuntoon hankkeen liikuntakoordinaattoria Petteri Laukkosta sekä myös frisbeegolfpelaajaa Antti Hakalaa, jolta olen saanut vinkkejä pelaajan näkökulmasta. Kiitos kuuluu myös Evijärven kunnan liikunnanohjaajalle, liikuntapaikkahoitajalle Antti Saarelle, jolta sain tämän opinnäytetyön toimeksiannon.

Työn lopullista onnistumista ajatellen erityiskiitos kuuluu siskolleni Marjut Koivistolle, joka varsinkin kesäkauden aikana toimi tukihenkilönäni. Kiitän myös kaikkia niitä frisbeegolfpelaajia, joilta olen saanut yksittäisiä asiantuntijatietoja työtäni ajatellen.

1 JOHDANTO

1.1 Opinnäytetyön aihe

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on suunnitella 18- väyläinen frisbeegolfrata Evijärven kunnan alueelle, lähelle suurimpia asukaskeskittyymiä. Frisbeegolfrata on tarkoitus suunnitella laadukkaasti, että se täyttää A-tason vaatimat kriteerit, jolloin esimerkiksi viikkokisojakin olisi mahdollista järjestää. Opinnäytetyön tavoitteena on puolestaan saada Evijärvelle uusi ja innovatiivinen liikuntamuoto sekä lisätä evijärveläisten liikunta-aktiivisuutta, iästä ja kuntotasosta riippumatta.

Opinnäytetyön aiheen valintaani johti se, että haluan auttaa kotikuntaani Evijärveä liikunnan kehittämässä. Olin päättänyt jo opiskeluideni alkuvaiheessa, että teen kotikuntaani liikuntaprojektin, josta on mahdollisesti hyötyä koko kunnalle. Saaduista Evijärven kunnan sivistystoimen ideoista, oli tämä frisbeegolfradan suunnitteleminen minulle mieluisin vaihtoehto kokonaisuutta ajatellen. Huomioitava seikka kuitenkin on, että oma harrastustaustani frisbeegolfissa on alkutekijöissä projektin aloitusvaiheessa. Tästä syystä johtuen olen saanut itselleni oivan haasteen kokonaisuudessaan. Olen myös joutunut käyttämään toiminnallisessa osiossa pelaajien asiantuntemusta esimerkiksi ratavälineiden ja materiaalien lopullisessa valitsemisessa.

Tämä opinnäytetyö on tyyliltään toiminnallinen teos, jossa yhdistyvät teoreettinen viitekehys sekä toiminnallinen osuus. Teoreettisessa viitekehyksessä käsittelen lähiliikunnan merkitystä, kunnan päätöksentekoprosessia, rakentamisen byrokraatia, kaavoittamista kuten myös frisbeegolfin historiaa, nykyisyyttä sekä terveysvaikutuksia. Toiminnallisessa osuudessa kuvaan tekemäni projektin vaiheet toiminta- ja aikajärjestyksessä. Toiminnallinen osuus alkaa suunnitteluosioista ja päättyy ratavälineiden vertailuun ja valintaan. Opinnäytetyö päättyy osaltani siten, että luovutan valmiin frisbeegolfratasuunnitelman Evijärven kunnan sivistystoimeen. Tulevaisuudessa sivistystoimi vie opinnäytetyön kunnan hallinnossa eteenpäin käsiteltäväksi ja tätä kautta mahdolliseen toteutukseen.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys rajautuu siten, että olen valinnut siihen sellaisia kokonaisuuksia, jotka ovat mielestäni tärkeitä frisbeegolfradan toteutumisi-

sen, markkinoinnin ja suunnittelun kannalta. Näitä asioita ovat muun muassa lähiliikuntapaikkojen, suomalaisten suosimien liikuntapaikkojen, liikuntapaikkarakentamisen sekä kunnallisesta päätöksenteosta havainnoivat osuudet. Lisäksi frisbeegolfista on havainnoitu lajin ympäristöjä, luokitusta ja tilan tarvetta, historiaa, terveysvaikutuksia ja nykyisyyttä käsittelevät osiot.

1.2 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on tehdä laadukas frisbeegolfratasuunnitelma lähelle Evijärven kunnan suurimpia asukaskeskittymiä. Frisbeegolfradan osalta tarkoituksena on saada 18-väyläinen A-tason rata, jotta se olisi kilpailukykyinen naapurikuntien frisbeegolfratojen kanssa. Täten se herättää kiinnostusta laajemmassa mittakaavassa sekä kokeneempienkin harrastajien keskuudessa. Edellä olevien asioiden toteutuessa radan käyttöaste nousee todennäköisesti korkeaksi. Opinnäytetyö on tarkoitus saattaa omata osaltani siihen pisteeseen saakka, että luovutan kunnan sivistystoimelle valmiin suunnitelman frisbeegolfradan toteuttamisesta, jonka he voivat viedä eteenpäin käsiteltäväksi.

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää Evijärven lähiliikuntapalveluita uuden lajin muodossa. Opinnäytetyön tavoitteena on saada lisättyä evijärveläisten liikuntaaktiivisuutta, iästä ja kuntotasosta riippumatta. Tavoitteena on myös luoda nuorille uusi harrastusmahdollisuus, joka voisi aktivoida heitä omaehtoisen liikunnan lisäämiseen.

1.3 Toiminnallinen opinnäytetyö

Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on ammatillisella kentällä käytännön toiminnan ohjeistaminen, opastaminen tai toiminnan järjeistäminen. Täten se voi olla alasta riippumatta esimerkiksi ammattilaisten käyttöön suunnattu ohjeistus tai opastus. Tällaisia ovat esimerkiksi perehdyttämisoppaat, ympäristöohjelmat, tai vaikkapa turvallisuusohjeistukset. (Vilkka & Airaksinen 2003, 9.) Toiminnallisella opinnäytetyöllä on tyypillisesti aina toimeksiantaja. Toteutustapoina toimivat esimerkiksi kirja, kehittämissuunnitelma, opas, cd-levy, näyttely, tai jokin muu vastaava tuote, produkti tai projekti. (Virtuaali ammattikorkeakoulu 2017.)

Toiminnallisessa opinnäytetyössä raporttina on aina teksti, mikä sisältää muun muassa, miksi ja miten jotkin asiat ovat tehty sekä millaisia työprosesseja teok- sessa on käytetty. Raportissa ilmenee myös, millaisiin tuloksiin ja johtopäätöksiin tekijä on työssään päätenyt. (Vilka & Airaksinen 2003, 65.) Toiminnallinen opin- näytetyö sisältää täten aina kaksi kokonaisuutta, joita ovat toiminnallinen osuus eli produkti sekä opinnäytetyöraportin eli opinnäytetyönprosessia kuvaavan do- kumentoinnin. Toiminnallisen opinnäytetyön tuotoksen tulee peilata aina ammat- tiperustaiseen teoriaan, ja tämän vuoksi opinnäytetyöraportin tulee sisältää myös teoreettisen viitekehyskokonaisuuden. (Virtuaali ammattikorkeakoulu 2017.)

Olen työstänyt tähän opinnäytetyöhön teoreettisen viitekehysten ennen toimin- nallisen osuuden toteuttamista. Tällä menetelmällä sain toiminnallisen osion te- kemisen alusta alkaen laadukasta ja ammattiperäistä tietoa. Teoreettisen viiteke- hyksen on tarkoitus tukea toiminnallisen osion toteuttamista, kuten myös havain- noida lähiliikunnan ja suomalaisten liikuntatottumuksien merkitystä nykyisessä yhteiskunnassa.

Toiminnallinen osuus rajautuu puolestaan siten, että minun tehtäväkseni on mää- räytynyt etsiä frisbeegolfradalle maasto, kilpailuttaa pelivälineitä tarjoavia yrityk- siä sekä valita näistä kunnan kannalta edukkain tarjous. Tärkeäksi tehtäväksi nousi myös hankkia käyttäjäystävällistä tietoa viihtyisän radan rakentamista aja- tellen. Oma osuuteni radan suunnittelemisessa päättyy toistaiseksi tähän pistee- seen ja lopullisen päätöksen radan varsinaisesta toteutuksesta tekee Evijärven kunta. Tulevaisuudelta toivon, että Evijärven kunta toteuttaa frisbeegolfradan suunnitelmani mukaisesti. Radan toteutuessa olen valmis auttamaan kuntaa vielä lopullisessa hankinta- ja rakennusvaiheessa.

Toiminnallisen osion tuotos eli produkti on kunnalliseen tarkoitukseen tehty sel- vitys, joka sisältää, mitä asioita tulee ottaa huomioon frisbeegolfrataa suunnitel- taessa. Produkti sisältää muun muassa pururata-alueiden analyysit kuvineen, yri- tyksien tarjouskilpailutukset sekä materiaalien valinnat perusteluineen. Olen myös painottanut työssäni radan käyttäjäystävällisyyteen haastattelemalla fris- beegolfharrastajia. Tämä eritoten siksi, koska päätavoitteenani on saada radasta mahdollisimman käyttäjäystävällinen ja sitä kautta suuri käyttöasteinen.

2 LIKUNTAPAIKAT

2.1 Lähiliikuntapaikka

Lähiliikuntapaikalla tarkoitetaan yleisesti jokapäiväiseen liikuntaan ja liikkumiseen tarkoitettua, vapaakäyttöistä sekä maksutonta liikuntapaikkaa, joka sijaitsee asuinalueiden läheisyydessä ja on helposti sekä turvallisesti kaikkien saavutettavissa (Valo 2016). Lähiliikuntapaikka on terminä hyvin väljä ja sitä ei olla nähty tarpeellisenä yksityiskohdistaa valtionhallinnossa, koska lähiliikuntapaikkarakentajille on haluttu jättää tilaa luovuudelle ja omiin tarpeisiin. Hyvin usein kansankielessä lähiliikuntapaikoilla on tarkoitettu lasten ja nuorten harrastuspaikkaa sekä aikuisen terveyttä edistävään liikuntapaikkaa, joka on kaikkien saatavilla. (Nuori Suomi Ry 2007, 3.)

Lähiliikuntapaikoille soveltuvia pelejä ja toimintoja ovat esimerkiksi useat pallopelit, liikunnalliset leikkivälineet, ulkokuntolaitteet, rullalautailupaikat, talviliikuntapaikat sekä useat muut monipuolisesti kaikkia käyttäjäryhmiä (lapset, nuoret, aikuiset, iäkkäät ja erityisryhmät) palvelevat liikuntamahdollisuudet (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2008, 30). Lasten ja nuorten liikunnan harrastamisen edistämistä ajatellen on erityisen tärkeää, kuinka läheltä liikuntaan innostava lähiliikuntapaikka sijaitsee lasten ja nuorten kodeista (Nuori Suomi Ry 2007, 3).

Lähiliikuntapaikat on nostettu liikuntapaikkarakentamispolitiikassa suureen keskiöön 2000-luvulle tultaessa ja tämän seurauksena Suomeen on tullut lähes 600 lähiliikuntapaikkaa. Ylivoimaisesti eniten lähiliikuntapaikkoja on rakennettu alakoulun, yläkoulun ja päiväkotien pihalle sekä erilaisten palveluita tarjoavien talojen läheisyyteen. Tästä syystä johtuen lähiliikuntapaikat ovat luonnollisesti saaneet runsaasti lisää käyttäjiä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 28.)

Nykyisestä lähiliikuntapaikkojen nosteesta voidaan todeta, että lähiliikuntapaikkojen suunnittelussa ja toteuttamisessa täytyy huomioida paikallisten liikkujien tarpeet ja lähtökohdat, mutta keskeisenä tavoitteena on myös paikan liikunnalli-

nen monikäyttöisyys, ympärivuotinen käyttö sekä viihtyvyys (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 30). Käyttäjiltä saatujen palautteiden mukaan lähiliikuntapaikoja tulisi kehittää nykyisestä vielä monipuolisemmiksi ja huomioon tulisi ottaa myös kulttuuriset muutokset, eri ikäryhmien ja sukupuolten tarpeet sekä esteettömyys (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 28).

2.1.1 Väestön suosimat liikuntapaikat

Aikuisten suomalaisten liikuntatottumukset ovat myös kytköksissä ulkoilun harrastamiseen lähialueilla. Tutkimukset osoittavat, että noin 96 prosenttia suomalaisista aikuisista harrastaa 2 – 3 kertaa viikossa erilaista ulkoiluliikuntaa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 29.)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) on tutkimuksessaan todennut, että suurin osa suomalaisten fyysisestä toiminnasta tapahtuu kevyenliikenteen väylillä, merkatuilla ulkoilureiteillä ja erilaisilla poluilla sekä kotien lähetyillä sijaitsevista ympäristöissä. Terveys ja hyvinvointilaitoksen tekemän kansallisen FINRISKI 2007 -terveystutkimuksen mukaan suomalaisista noin 26 prosenttia harrastaa liikuntaa kotona tai kodin välittömässä läheisyydessä. Seuraavana 24 prosentin osuus harrastaa liikuntaa ulkona rakennetussa erilaisissa liikuntapaikoissa esimerkiksi kaduilla tai erilaisilla pyörä- ja kävelyteillä sekä ulkoliikuntapaikoilla. Suurin prosentuaalinen osa suomalaisista aikuisten liikunnasta 36 prosenttia tapahtuu ulkona, kodin tai vapaa-ajan asunnon lähiympäristössä tai muissa luontoympäristöissä. Pienin osuus noin 14 prosenttia suomalaisten aikuisten liikunnasta tapahtuu rakennetuissa sisäliikuntatiloissa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 43.)

Liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirjan teettämän tutkimuksen mukaan suosituimpia ja halutuimpia lähiliikuntapaikkoja ovat uudet ulkoilupaidat, frisbeegolfradat, luisteluradat, tekolumiladut sekä talvikävelyreitit metsissä. Rakennetuista sisäliikuntapaikoista merkittävimpanä pidettiin liikuntasaleja, uimahalleja, kuntosaleja sekä liikuntahalleja ja areenoja. Tutkimuksessa ilmeni myös asukaskyselyiden perusteella, että ulkoliikuntapaikan valintaan vaikuttavat muun muassa ulkoilupaidan hyvä kunto, turvallisuuden tunne, hyvät valaisimet alueella

sekä hyvä tiedotus ulkoilupaikan kunnosta ja sijainnista. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 30.)

Aikaisemmin toteutetuissa tutkimuksissa on todettu, että liikuntapaikkojen läheinen sijainti ja muiden ihmisten harrastama liikunta lisäävät yksilöiden liikunnan harrastamista. Tutkimukset osoittavat myös, että lähes jokaisella suomalaisella on jonkinlainen lähiliikuntapaikka kotiovensa läheisyydessä. Tästä ei kuitenkaan vielä selviä, että onko lähin liikuntapaikka tarkoitettu juuri sellaiseen liikuntaan, mikä kyseistä yksilöä innostaa kohti liikunnallista elämäntapaa. Lisäksi hyvin yleinen ongelma on, että yksilöä kiinnostavat liikuntapaikat ovat olemassa kodin lähellä, mutta ne ovat hyvin usein huonosti hoidettuja ja tästä syystä johtuen ne eivät ole mieluisia harrastuspaikkoja. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 45.)

2.2 Kunnat lähiliikuntapaikkojen toteuttajina

Lähiliikuntapaikkojen toteutushankkeissa aloitteentekijöinä sekä ideoiden alulle panijoina ovat olleet yleensä kuntien omat hallintokunnat. Yleisesti ottaen noin 25 prosenttia hankkeista on saanut alkunsa kunnan liikuntatoimen aloitteesta ja noin 25 prosenttia kunnan teknisentoimen aloitteesta. Noin 15 prosenttia osuus liikuntapaikkahankkeista on jäänyt sivistys- ja koulutoimen vastuulle. Hallintokuntien ulkopuolelta liikuntapaikkarakentamisen alun on saanut noin 12 prosenttia hankkeista, jotka ovat pääosin vanhempain- tai kyläyhdistyksen aikaansaannoksia. Jäljelle jäävä vajaa viidennes hankkeista on ollut sellaisia, että varsinaiseen hankkeen käynnistykseen ei ole yksittäistä tekijää tai sitä ei ole pystytty määrittelemään esimerkiksi hallintokunnan yhteistöiden vuoksi. Suomessa on ollut vain yhdessä tapauksessa ulkopuolinen taho liikuntapaikkarakentamisen historiassa ja se oli Vantaalaisessa Ester Koskelaisen lähiliikuntapaikkahankkeessa. (Nuori Suomi Ry 2007, 9.)

Liikuntapaikkojen suunnittelun ja ideoinnin kunnat toteuttavat yleisesti omina töinään. Tutkimusten mukaan ainoastaan vain kolmannesosassa hankkeista on käytetty kunnan ulkopuolista apua. Suurimmissa osissa liikuntapaikkahankkeista suunnittelijana on ollut suunnittelutoimiston työntekijät, kun taas pienin osa suunnitteluapua käsitti joitain yksittäisiä toimialueita, kuten skeittipaikkaa. Tarvittavat

suunnittelutiedot ovat hankittu 80 prosenttisesti hyödyntämällä valtakunnallisten www-sivustojen tarjoamia tietopankin lähteitä. Välinevalmistajilta saatuja oppaita on myös hyödynnetty 73 prosenttisesti lähiliikuntapaikkahankkeista. Tämän lisäksi tärkeää tietoa lähiliikuntapaikoista on saatu myös vieraillemalla muiden paikkakuntien lähiliikuntapaikoilla. (Nuori Suomi Ry 2007, 9.)

Tutkimukset osoittavat, että kuntakohtaisesti liikuntaolosuhteissa ja niiden tarpeissa vaihtelu on erityisen suuri. Huomio keskittyy eritoten pieniin paikkakuntiin, joissa väestörakenne alkaa ikääntyä ja kuntien liikuntatoimen resurssit eivät yksinkertaisesti riitä kattamaan ylläpitoa ja uusien paikkojen rakentamista. Tästä syystä johtuen ihmisten fyysinen aktiivisuus on täysin riippuvainen kunkin yksilön omanehtoisesta liikkumisesta ja arkiliikunnasta. Taloudellisesti heikko-osaiset kunnat ovat etupäässä kärsineet liikuntapaikkahankkeiden tukirahojen puutteesta, koska kunnat eivät ole pystyneet osoittamaan omarahoitusta hankkeiden tuiksi. Alueelliset erot asettavat tällä hetkellä suuren haasteen liikuntapaikkojen tasavertaiseen saatavuuteen. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 23.)

2.3 Evijärven kunnan lähiliikuntapaikat

Evijärven kunnassa on nykyisin perustasoiset ulko- ja sisäliikuntapaikat, jotka sijaitsevat eripuolilla kuntaa, lähellä kylien asukaskeskittyymiä. Kaikista kunnan tarjoamista liikuntapaikoista on saatavilla perustiedot Evijärven kunnan vapaa-ajan sivuilla (www.evijarvi.fi). Evijärven ulkoliikuntapaikat on listattu kunnan sivuilla seuraavasti: pururadat (4 kpl), hiihtoladut (5 kpl), yleisurheilukentät (1 kpl), urheilupuistot (1 kpl), pesäpallokentät (2 kpl), jalkapallokentät (2 kpl), tenniskentät (1 kpl), beach volley kentät (3 kpl), luistelukaukalot (3 kpl) ja luistelukentät (1 kpl). Laavuja ja kotia on sijoitettu luontoon yhteensä kahdeksan kappaletta ja ne sijaitsevat Evijärven kunnan maa-alueilla sekä vesistöillä. Lisäksi kunnassa on kolme kappaletta toimivia liikuntasaleja sekä yksi kuntosali. Evijärven urheilutoiminoista on vastannut pääsääntöisesti kunnan sivistystoimi, Evijärven Urheilijat ja kuntosali Klubi97. (Evijärven kunta 2016.)

Kuten aiemmin mainittiin, kunnassa on nykyisin perustasoiset liikuntapaikat, jotka ovat kuitenkin suurelta osin heikossa kunnossa. Ongelmana on myös se, että

uusien liikuntapaikkojen on pystytty toteuttamaan lähiaikoina harvoin sekä olemassa olevia paikkoja ei ole toistaiseksi korjattu, kuin paikoittain. Olemassa olevista paikoista saisi käyttökelpoisia, jos niiden välineet ja suorituspaikat uudistettaisiin ja huollettaisiin täydellisesti.

Uusimpien tiedotusten mukaan Evijärven kunta on päättänyt korjata nykyisiä liikuntapaikkoja ja luoda myös muutamia uusia pieniä liikuntahankkeita vuoden 2017 aikana ja lähitulevaisuudessa. Uusista hankkeista on tiedotettu myös paikallislehdessä. Esimerkiksi kuntaan tehdään syksyllä 2017 liikuntaleikkipuisto, joka sijoitetaan Evijärven Kirkonkylän koulun alueelle. Liikuntaleikkipuistosta tulee kolmiosainen liikunta-alue, joka sisältää lasten leikkipaikan, ulkokuntoilulaitteita sekä parkour telineitä. (Laukkonen 2017.) Näitä muita selvityksen alla olevia lähiliikuntapaikkahankkeita on muun muassa tekojääkenttä, suunnittelemani frisbeegolfrata sekä sivukylien lähiliikuntapaikat (Ahonen 2017, 1).

Kunta on toteuttanut kuluvan vuoden aikana muitakin pieniä projekteja. Esimerkiksi keskustan urheilukenttää ja Nissinkankaan pururataa kunnostettiin kesän 2017 aikana. Keskuskenttä sai uudistusta uusien välineiden ja suorituspaikkojen muodossa, kun Nissinkankaan pururata sai puolestaan lisää puruja ja soraa kosteaa osioon. (Laukkonen 2017.)

3 LIIKUNTAPAIKKARAKENTAMINEN

3.1 Liikuntapaikkarakentamisen nykytilanne

Nykyisten tietojen mukaan Suomessa on arviolta 36 000 rekisteröityä liikuntapaikkaa, joista noin 75 prosenttia on kuntien rakentamia ja ylläpitämiä. Yksityisiä liikuntapaikkoja, joita esiintyy lähinnä suurissa kaupungeissa, täydentävät ne kuntien liikuntatarjontaa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017a.)

Suomen valtion liikuntapolitiikan tärkein tavoite on edistää väestön terveyttä, hyvinvointia ja fyysistä toimintakykyä sekä eri väestöryhmien tasavertaista mahdollisuutta harrastaa liikuntaa (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 65). Edellä mainitusta syystä johtuen Suomessa liikuntapaikkarakentamisen tukeminen on kasvanut vuosien saatossa merkittävästi. Rakentamiseen on kohdennettu yhä enemmän määrärahoja ja se selittää osittain hallituksen elvytyspoliittiset linjaukset. Valtion budjetissa on mainittu, että nykyisin liikuntapaikkarakentamiseen on varattu tällä hetkellä noin viidennes. Näiden kasvaneiden määrärahojen ansiosta kuntien liikuntapaikkarakentamiseen pystyttiin vaikuttamaan positiivisesti nostamalla avustuksien määriä strategian tavoitteiden mukaisesti. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 49.)

Avustuksen määrä liikuntapaikkarakentamisessa on 25 prosenttia arvolisäverollisesta kustannusarviosta ja enimmillään tuki voi olla 750 000 euroa. Uimahalleissa valtion avustustaso voi nousta 800 000 – 1 000 000 euron tasolle allastilojen monipuolisuuksien mukaan. Avustettujen hankkeiden lukumäärä on ollut kasvussa ja kunnille ja kuntayhtymille on myönnetty valtionavustuksia 2009 – 2012 vuosien välissä noin 80 – 83 prosenttia. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 49.) Valtion avustuksista avaan lisää kohdassa 3.2 valtion avustukset liikuntahankkeissa.

Liikuntaneuvoston mukaan Suomessa on keskimäärin paljon sekä monipuolisesti liikuntapaikkoja. Yleisesti ottaen keskeisimmät liikuntapaikat on sijoitettu hyvin lähelle väestön sijaintia. Erityisen kattavasti liikuntapaikkaverkosto on rakennettu Oulu – Kajaani linjan eteläpuolella. Rakennettuiden liikuntaympäristöjen lisäksi

luonnon jokamiehenoikeudet luovat monipuoliset mahdollisuudet myös omaehtoiselle liikkumiselle maastossa. Yleisin saatu palaute kuntien liikuntapaikoista on ollut positiivinen. Aikuisväestöstä noin kaksi kolmesta kokee liikuntaolosuhteet siten, että pystyy liikkumaan juuri niin, kuin itse haluaa. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 22.)

Osissa Suomen kunnissa liikuntapaikkojen rakentaminen ja kunnossapito on ymmärretty osaksi kunnan hyvinvointipolitiikkaa, mikä on edesauttanut olosuhteiden voimavaroja. Muutamit kunnat kertovat vahvuudekseen liikuntapaikkojen keskitämisen lähelle ihmisten asuinpaikkoja. Suurin osa kunnista on valmis tarjoamaan liikunnallisia olosuhteita nuorelle väestölle maksuttomasti. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 22.)

Suomen kuntien liikuntahallinnon toiminnoissa ja organisaatioissa on kuitenkin hyvin suuria eroavaisuuksia. Tehtyjen haastatteluiden perusteella liikuntapaikkarakentaminen- ja kunnostaminen olivat selkeästi käytetyimpiä toimialueita. Nykyisin liikuntapaikkarakentamisen yhteydessä on hyvin yleistä käyttää osallistavaa suunnittelumenetelmää. Tämä tarkoittaa sitä, että liikuntapaikkarakentamisen voi jakaa kahteen osaan, eli pinnalliseen ja syvälliseen puoleen. Pinnallinen osallistuminen tarkoittaa sitä, että asukkailla on jonkinlainen mahdollisuus vaikuttaa rakentamiseen, kun taas syvällisemmässä asukkailla on suurempi mahdollisuus vaikuttaa suunnitteluprosessissa. (Paukku 2014, 12.)

3.2 Valtion avustukset liikuntahankkeissa

Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä aluehallintoviraston tehtävänä on myöntää avustuksia liikuntapaikkojen sekä niihin rinnastettavien vapaa-aikatiilojen rakentamiseen. Kattavin osa näistä avustuksista suunnataan laajoja käyttäjäryhmiä tavoittaville palveluille kuten, uima-, liikunta- ja jäähallien sekä lähiliikuntapaikkojen uudelleen rakentamiseen tai peruskorjauksiin. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017a.)

Avustuksia hankkeille myönnetään siten, että ne nimetään ennakkoon neljäksi seuraavaksi vuodeksi valtion rahoitussuunnitelmaan. Tämä rahoitussuunnitelma

laaditaan ainoastaan opetus- ja kulttuuriministeriön päätösvaltaan sisältyvistä hankkeista. Opetus- ja kulttuuriministeriö on valtionapuviranomainen, jos hankkeen kustannukset nousevat yli 700 000 euron. Jos summa on enintään 700 000 euroa, niin hankkeen valtionapuviranomainen on asianomainen aluehallintovirasto. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017a.)

Asetuksissa on säädetty, että avustuksia myönnetään enimmillään 30 prosenttia hankkeen arvolisävero nolla prosenttia kustannusarviosta. Avustuksia ei myönnetä kuitenkaan enempää kuin 750 000 euroa ja uimahalleille enintään 1 000 000 euroa. Valtakunnallisesti kattavat liikuntapaikkahankkeet käsitellään tapauskohtaisesti. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017a.)

Opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeiden mukaan avustuksia haetaan siten, että valtionavustushakemuksia tulee toimittaa opetus- ja kulttuuriministeriöön kuluvan vuoden loppuun mennessä kahtena kappaleena siten, että toinen versio toimitetaan paperilla opetus- ja kulttuuriministeriöön ja toinen Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon rakentamisen ylitarkastajalle Erja Metsärannalle sähköpostitse. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017b.)

Lomaketietojen rinnalla hakemukseen täytyy liittää tutkimussuunnitelma, josta ilmenevät muun muassa kuvaus tutkittavan ongelman laajuudesta, ajankohtaisuudesta ja merkittävydestä sekä selvitys tutkimuksen kannalta kuvatus ongelman ratkaisemiseksi. Liitteenä täytyy olla myös toteutus suunnitelma aikatauluineen sekä tarkka kustannusarvio rahoitussuunnitelmineen. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017b.)

3.3 Maankäyttö- ja rakennuslaki

maankäyttö ja rakennuslain yleinen tavoite määritellään seuraavasti:

”Tämän lain tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä.” (Maankäyttö ja rakennuslaki 132/1999 1:1 §.)

Vuorovaikutus ja kaavoituksesta tiedottaminen määritellään seuraavasti:

”Kaavaa valmisteltaessa on oltava vuorovaikutuksessa niiden henkilöiden ja yhteisöjen kanssa, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, siten kuin jäljempänä tässä laissa säädetään.” (Maankäyttö ja rakennuslaki 132/1999 1:6 §.)

”Kaavoja valmistelevien viranomaisten on tiedotettava kaavoituksesta sillä tavoin, että niillä, joita asia koskee, on mahdollisuus seurata kaavoitusta ja vaikuttaa siihen.” (Maankäyttö ja rakennuslaki 132/1999 1:6 §.)

3.4 Suomen kaavahierarkia

Maankäyttö- ja rakennuslaissa olevien periaatteiden mukaisesti yleispiirteinen kaava antaa laadukkaat rajat yksityiskohtaisempaan suunnitteluun. Laissa määrätty kaavahierarkia alkaa laajemmalla tasolla maakunnittain toteutettavista maakuntakaavoista, jota seuraa kunnissa yksilöllisesti laaditut yleiskaavat ja niistä pienemmät ja yksityiskohtaisemmat asemakaavat. (Rajaniemi 2005, 44.)

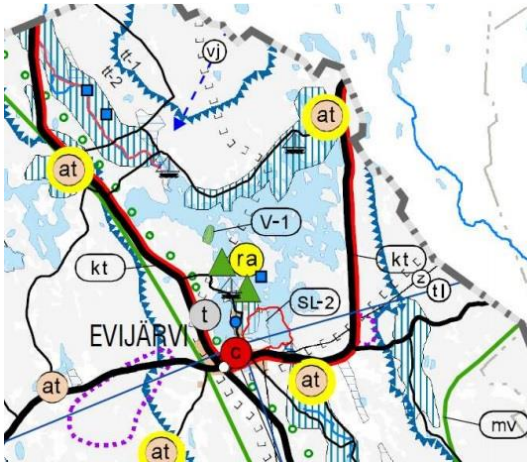
Kaavamääräyksiin kannattaa tutustua huolella, koska ne voivat vaihdella eri asuinalueiden mukaan suurestikin. Jo tontin hankkimisvaiheessa tulisi selvittää alueen määräykset sekä rajoitteet. Kaavamääräyksissä katsotaan tarkoin muun muassa rakennuksien pinta-ala, kerrosmäärät sekä mihin tonttia käytetään. (Rakennuslupa.fi 2017.)

3.4.1 Maakuntakaava

Maakuntakaavan tarkoitus on luoda yleispiirteinen suunnitelmapohja alueiden käytöstä maakunnan alueella tai sen eri osa-alueilla. Maakuntakaavassa on esillä alueiden käyttömahdollisuudet ja yhdyskuntarakenteiden periaatteet sekä niissä osoitetaan myös maakunnan kehityksen kannalta oleellisia alueita. Maakuntakaavan päätehtävänä on selvittää valtakunnalliset, maakunnalliset sekä seudullisten alueiden käyttöön liittyvät kysymykset. (Ympäristöministeriö 2017a.)

Maakuntakaavan tehtävä on ohjata kuntien kaavoitusta ja muiden viranomaisten alueiden käyttöä käsittelevää suunnittelua. Maakuntakaavaan on merkitty aina myös ohjeet, joissa on esillä kaavan tavoitteet, vaikutukset sekä muut kaavan

kannalta oleelliset tiedot. (Ympäristöministeriö 2017a.) Seuraavassa kuviossa on ote Evijärven maakuntakaavasta.

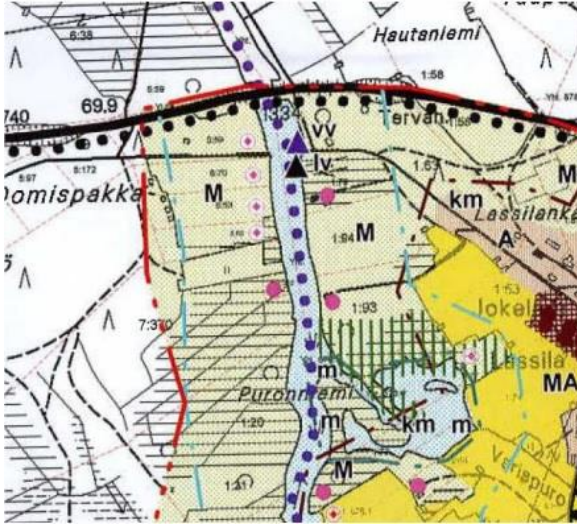

Kuvio 1. Evijärven maakuntakaava (Remes 2012, 6)

3.4.2 Yleiskaava

Yleiskaavan on kuntien käyttämä maankäytön yleissuunnitelma, jonka päätehtävänä on sijoittaa yhteen eri toimijoita kuten muun muassa asutusta, palveluita, työpaikkoja taikka virkistysalueita. Yleiskaavoituksella ratkaistaan kehityksen periaatteita sekä ohjataan eri alueiden asemakaavojen laatimista. Yleiskaava voi olla koko kunnan käsittävä taikka vain tietyn osa-alueen käsittävä, jolloin siitä käytetään nimeä osayleiskaava. Yleiskaava esitetään aina kartalla, jonka ohessa on kaavamerkit, määräykset sekä ohjeet. (Ympäristöministeriö 2017b.)

Yleiskaava on pääpiirteittäin joustava kaavamuoto ja se voi täten olla luonteeltaan niin strateginen, kuin myös yleispiirteinen maakuntakaavaa mukaileva esittämistapa. Yleiskaava voidaan kuitenkin laatia myös tarkkaan ja rakennusta ohjaavaksi. Tarkkoja yleiskaavoja ollaan käytetty muun muassa ranta- ja kyläalueilla. (Ympäristöministeriö 2017b.) Seuraavassa maastokarttakuvassa ilmenee yleiskaavaan pääperiaatteet.

Kuvio 2. Välijoen ranta-alueen yleiskaava (Remes 2012, 8)

3.4.3 Asemakaava

Asemakaava ohjaa rakentamista ja siinä määritetään alueen käyttöä esimerkiksi mitä alueella säilytetään, mitä rakennetaan, mihin ja millä tavoin rakennetaan. Asemakaavasta täytyy ilmetä myös rakennusten sijainti, koko ja käyttötarkoitus. Asemakaava on hyvin moninainen ja se voi käsittää kokonaista asuntoaluetta tai joskus ainoastaan vain yhtä tonttia. Asemakaavan laatii aina kyseinen kunta, mutta jos kaava koskee ranta-alueiden rakentamista, voi asemakaavan laatia myös maanomista. (Ympäristöministeriö 2017c.)

Asemakaavaan sisältyvät aina asemakaavakartta, kaavamerkkit sekä määräykset. Asemakaavassa on myös ohjeet, josta ilmenee kaavan laatimisen periaatteet sekä keskeiset ominaisuudet. (Ympäristöministeriö 2017c.) Seuraavassa Kuvio 3 havainnollistaa tarkan asemakaavan pääpiirteet.

Kuvio 3. Evijärven kunnan Nissinkankaan asemakaava (Tuomisalo 2012, 1)

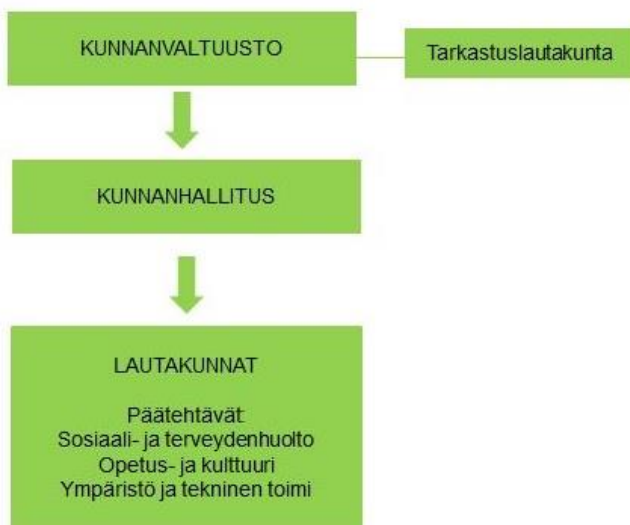
3.5 Kunnallinen päätösten teko

Kuntien päätäntävalta voidaan jakaa kolmeen osaan. Ensimmäisenä päätäntävallassa on kunnanvaltuusto, toisena puolestaan kunnanhallitus ja kolmantena lautakunnat. Kunnanvaltuusto on kuntalain mukaan ylintä päätösvaltaa käyttävä hallintoryhmä. Kuntavaltuuston päätehtävä on vastata kunnan taloudesta ja toiminnoista. Kunnanvaltuuston tehtävänä on hyväksyä muun muassa kunnan talousarvio, eli päättää siitä, mihin kunnan varoja käytetään. Kunnanvaltuusto päättää myös kaikissa laissa mainituissa asioissa, jotka ovat kunnan kannalta tärkeässä roolissa. Valtuutettujen tehtävänä on nimittää myös jäsenet kunnan muihin toimielimiin esimerkiksi kunnanhallitukseen. Valtuutetut sekä varavaltuutetut valitaan neljän vuoden välein järjestettävissä kuntavaaleissa. Valtuutettujen määrä perustuu kunnan asukaslukuun. (Suomen Kuntaliitto 2017.)

Kunnanhallitus on kunnanvaltuuston ohella toinen merkittävä vallankäyttäjärhmä. Kunnanhallituksen päätehtävänä on valmistaa päätettävät asiat kunnanvaltuustolle sekä huolehtia myös kunnanvaltuuston tekemien päätösten toimeenpanosta. Kunnanhallituksen toinen merkittävä vastuu on pitää huolta kunnan hallinnosta. Kunnanhallitus tarkastelee myös kunnan etuja sekä käyttää puhevaltaa

kunnan puolesta. Kunnanhallituksen toimintakausi on puolet valtuutettujen kaudesta, eli kaksi vuotta. Kunnanvaltuuston tehtävänä on valita kunnanhallituksen jäsenet eri puolueista. (Suomen Kuntaliitto 2017.)

Erilaiset lautakunnat ovat puolestaan kolmas päätävävaltainen elin kunnassa ja heidän päätehtävänä on päättää ainoastaan tietyistä toimialoista koskevia tehtäviä. Lautakuntien tehtävänä voi olla esimerkiksi sosiaali- ja terveyslautakunta, joka vastaa pelkästään sosiaali- ja terveyspalveluihin kuuluvista asioista. Tämän kaltaiset lautakunnat eivät ole kunnissa pakollisia, paitsi tarkastuslautakunta puolestaan on pakollinen. Lautakuntien määrästä ja kokoonpanosta vastaa ensisijaisesti kunnanvaltuusto. Lautakuntien toimikaudet kestävät myös neljä vuotta, kuten kunnanvaltuutettujen toimikausi. (Suomen Kuntaliitto 2017.) Kuviossa 4 on esitelty kunnan organisaatio ja rakenne.

Kuvio 4. Kunnan organisaation rakenne (Suomen Kuntaliitto 2017)

3.6 Kunta- ja liikuntalakien tavoitteet

Liikunnan tarve ja järjestäminen on sisällytetty Suomessa useisiin lakipykäliin ja säädöksiin. Kunta- ja liikuntalain ydinkohdat määritellään seuraavasti:

Kuntalain tarkoitus

”Tämän lain tarkoituksena on luoda edellytykset kunnan asukkaiden itsehallinnon sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien to-

teutumiselle kunnan toiminnassa. Lain tarkoituksena on myös edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä.” (Kuntalaki 410/2015 1:1 §.)

”Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäritöllisesti kestäväällä tavalla”. (Kuntalaki 410/2015 1:1 §.)

Liikuntalain tavoite

”Tämän lain tavoitteena on edistää:

1. Eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa
2. Väestön hyvinvointia ja terveyttä
3. Fyysisen toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista
4. Lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä
5. Liikunnan ja kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminnan
6. Huippu-urheilua
7. Liikunnan- ja huippu-urheilun rehellisyyttä ja eettisiä periaatteita
8. Eriarvoisuuden vähentämistä liikunnassa”. (Liikuntalaki 390/2015 1:2 §.)

”Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat tasa-arvo, yhdenvertaisuus, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus, terveet elämän tavat sekä ympäristön kunnioittaminen ja kestävä kehitys”. (Liikuntalaki 390/2015 1:2 §.)

4 FRISBEEGOLF

Frisbeegolf on lajina saman tyylinen kuin perinteinen golf, mutta frisbeegolfissa maalina on metallinen maalikori reikien sijaan. Lajin tavoitteena on heittää kierros lähtöpaikalta loppuun mahdollisimman vähillä heitoilla. Frisbeegolfradat ovat yleisesti väylämääriltään 9- tai 18-väyläisiä. Yleisesti ottaen frisbeegolfradat ovat toisistaan täysin poikkeavia ratoja ja näin ollen kuormittavuudet poikkeavat toisistaan suurestikin. Yhden pelikierroksen kesto on noin tunnista kahteen tuntiin. (Länsitie 2013, 6.)

4.1 Frisbeegolfin historia ja nykytilanne

Frisbeegolfin historia on tuoretta, mutta huomioitavaa kuitenkin on, että itse frisbeen historia on huomattavasti pidempi, kuin frisbeegolfin historia. Koko frisbeen harrastuksen alkusysäyksenä voidaan pitää vuotta 1871, jolloin William Russell keksi lajin. Frisbeegolf on tiedettävästi syntynyt 1960-luvulla ja ensimmäiset kilpailut ovat järjestetty vuonna 1967 Brookside Parkissa Kaliforniassa. Tästä alkusysäyksestä laji sai välittömästi suuren suosion ja Yhdysvalloissa alettiin rakentaa uusia ratoja välittömästi. Eurooppaan frisbeegolf rantautui 1970-luvulla ja Suomeen perustettiin ensimmäinen Frisbee-Liitto vuonna 1978. Merkittävät kehitysaskeleet nykymuotoiseen frisbeegolfiin otettiin vuonna 1975, jolloin keksittiin muun muassa maalikorit sekä kiinteät frisbeegolfradat. (Poimala 2016.)

Tiedettävästi ensimmäiset frisbeet saapuivat Suomeen 1960-luvun loppupuolella, kun Yhdysvalloissa ja Kanadassa olleet matkailijat ja vaihto-oppilaat toivat niitä Suomeen. Ensimmäisiä erilaisia frisbeelajien SM-kilpailuja on vietetty Helsingin Talissa vuonna 1978. (Poimala 2016.)

Suomen ensimmäinen kiinteä yhdeksän väyläinen frisbeegolfrata perustettiin Helsingin Meilahteen Klaus Arpian ja Klaus Korpelan johdolla vuonna 1983. Meilahden rata toimi pitkään ainoana kiinteänä ratana Suomessa. Muualle Suomeen frisbeegolfradat levisivät vasta 1990-luvulla, ja näitä muita paikkoja olivat muun muassa Kauhajoki 1993, Tampere 1994 sekä muutamat urheiluopistot. Fris-

beegolfratojen määrä kasvoi vilkkaasti 1990-luvun loppupuolella ja ratoja oli vuosituhannen vaihteessa jo 13 kappaletta. Frisbeegolfratoja on ilmestynyt 2000-luvulla Suomeen noin 5 – 6 radan vuosivauhdilla ja 2010-luvulle tultaessa tahti on kiihtynyt jopa yli kymmeneen ratoihin vuodessa. Suomessa tapahtui 2010-luvulle tultaessa suuri frisbeegolfvälineiden kehitysaskel ja maassa toimii jo useita väli-nevalmistajia. Frisbeegolfiin on perustettu vuonna 2013 myös valmennus- ja koulutustyöryhmä, jonka takana on Suomen Frisbeegolfkouluttajat. (Poimala 2016.)

Frisbeegolf on kehittynyt lyhyessä ajassa koko kansan ja perheen harrastukseksi sekä siitä on tullut hyvinkin suosittu kesäpäivien ajanviette. Merkittävimpinä syinä lajin suosioon voidaan pitää sen edullisuutta, koska harrastamisen alkuun pääsee jo muutamalla frisbeegolfkiekolla. Nykyisin frisbeegolfratoja perustetaan parhaillaan yli kymmeniä joka vuosi ympäri Suomen, ja tästä syystä johtuen laji kasvaa suurella volyyymilla. (Innova Champion Europe 2014.)

Frisbeegolfia voi Suomessa harrastaa aina Hangosta Lappiin saakka. Suurin osa frisbeegolfradoista on maksuttomia ja ne sijaitsevat yleensä kaupunkien puisto- ja ulkoilualueilla. Frisbeegolfharrastajia on Suomessa nykyisin noin 80 000 ja määrä kasvaa joka vuosi yhä suuremmaksi. Lajin nopean kasvun yksi syy on edullisuuden lisäksi myös se, että sitä voi harrastaa kaiken ikäiset, niin naiset kuin miehetkin. (Innova Champion Europe 2014.)

Frisbeegolfissa järjestetään myös kilpailutoimintaa aina viikkokilpailuista Suomenmestaruus ja Maailmanmestaruuskilpailuihin saakka. Suomen frisbeegolfkisoja organisoii Suomen Frisbeegolfliitto. Suomen Frisbeegolfliitto järjestää kisoja niin amatööreille, kuin myös pro pelaajille. (Suomen Frisbeegolfliitto 2017.) Kansainvälisiä frisbeegolfkisoja organisoii Professional Disc Golf Association järjestö, joka järjestää lajin Maailmanmestaruuskilpailuja, pro- ja amatööriturnauksia nuortensarjoissa (Professional Disc Golf Association 2017).

4.2 Frisbeegolfratojen ympäristöt

Frisbeegolfratojen sijainnit ovat vaihtelevia ja ne voivat olla esimerkiksi puistomaisissa ympäristöissä, metsissä tai peltopohjaisilla alueilla. Yleisesti ottaen mielenkiintoisella radalla yhdistyvät useat erilaiset maastotyytit. Maaston valinta vaikuttaa myös ylläpitokustannuksiin esimerkiksi siten, että metsään varvikkopohjaisen radan hoito voi olla nurmikenttää huomattavasti helpompaa. Frisbeegolfradan rakentaminen voi edellyttää puustojen ja muun kasvustojen harventamista sekä radoilla liikkuminen voi aiheuttaa maapinnan kulumista heitto- ja kulkupaikoilla. (Oulun Yliopisto, Opetus- ja kulttuuriministeriö & Ympäristöministeriö 2017, 1.)

Frisbeegolfralueen luonnonympäristö on tärkeä seikka sijaintia valittaessa, koska kasvillisuus ja monipuoliset maastonmuodot lisäävät radan kiinnostavuutta sekä haastavuutta. Frisbeegolfradan rakentamisessa voidaan käyttää myös esimerkiksi käytöstä poistettua kaatopaikkaa maisemoimalla aluetta. (Oulun Yliopisto, Opetus- ja kulttuuriministeriö & Ympäristöministeriö 2017, 1.)

Yleisesti nurmialueita pidetään hiekka-alueita parempina, koska hiekka tarttuu helposti varusteisiin märkänä. Hiekan ongelma on myös se, että sitä pitää lisäillä kuljettaville maastoille. Tästä johtuen nurmialueet ovat usein helppo hoitoisempia. Puistoratojen ongelmana on puolestaan työläs huollettavuus, kun nurmikkoja ja heinikkoja täytyy huoltaa ajoittain hyvinkin usein. (Oulun Yliopisto, Opetus- ja kulttuuriministeriö & Ympäristöministeriö 2017, 1.)

4.3 Frisbeegolfratojen luokitus ja tilan tarve

Frisbeegolfradat jaetaan yleisesti niiden ominaisuuksien mukaan A-, B-, C-, ja D-luokkiin. Luokat ovat tarkoitettu vastaamaan eritasoisten pelaajien tarpeisiin. Täysimittainen frisbeegolfrata on pituudeltaan 18-väyläinen ja se soveltuu myös kilpailutoimintaan. Frisbeegolfrataa suunniteltaessa radan luokitus vaikuttaa niin radan käyttäjäryhmään, kuin myös tilantarpeeseen. Radan sijoitusta pohdittaessa tulee ottaa huomioon alueen koko, jotta sinne on mahdollisuus rakentaa haluttu

ratakokonaisuus. Rataluokitusta valittaessa tulisi huomioida puolestaan käyttäjäryhmien tarpeita ja alueen muu ratatarjonta. (Oulun Yliopisto, Opetus- ja kulttuuriministeriö & Ympäristöministeriö 2017, 2.) Seuraava Kuvio 5 havainnollistaa rataluokituksien kriteerit.

Luokitus	Kilparadat (A)	Harrastajaratat (B)	Aloittelijaratat (C)	Koululaisradat (D)
Väylien määrä	18 tai enemmän	9-17	7-16	Ei määritelty / alle 7
Väylän keskipituus	50-300 metriä	50-150 metriä	alle 75 metriä	Ei määritelty / alle 50 metriä
Tilantarve	15-25 ha	8-15 ha	3-8 ha	alle 3 ha
Arvio suunnittelu- ja tarvikekustannuksista	10 000-15 000 euroa	6000-8000 euroa	5000-6000 euroa	2000-3000 euroa
Käyttäjärühmät	Alueille, joilla on jo pienempi rata ja harrastajamäärien kasvu luo tarpeen uuden radan rakentamiselle. A-luokan ratojen määrä on Suomessa kasvussa. Soveltuu kilpakäytön lisäksi myös muille käyttäjäryhmille.	Alueille, joilla on jo pienempi rata tai ei vielä ole rataa. B-luokan rata on Suomen yleisin ratatyyppi. Soveltuu väylien määrästä riippuen aloittelijoille ja pidempään harrastaneille.	Alueille, missä tilaa useammille väylille ei ole ja halutaan mahdollistaa lajiin tutustuminen ja käyttö esimerkiksi koulun liikuntatuntien yhteydessä. Monet Suomen lähiliikuntapaikoilla sijaitsevat radat kuuluvat tähän luokitukseen. C- ja D-luokan radat soveltuvat aloittelijoille.	
Saavutettavuus	Suuri tilantarve asettaa haasteita radan saavutettavuudelle. Radan käytettävyyttä lisää radan sijoittaminen hyvien joukko- ja kevyen liikenteen yhteyksien varrelle. Sijoitusvaihtoehtoja ovat suojaviheralueet ja taajamametsät, laajat yhtenäiset puistoalueet ja maisemoitavat alueet.		Sijoitus asutuksen ja koulujen lähellä palvelee lajiin tutustuttamistavoitetta. Sijainnin valinnassa on tärkeää huomioida alueen muiden käyttäjien turvallisuus.	

Kuvio 5. Frisbeegolfratojen luokitukset (Oulun Yliopisto, Opetus- ja kulttuuriministeriö & Ympäristöministeriö 2017, 2)

4.4 Frisbeegolfin terveysvaikutukset

Terveysvaikutuksiltaan frisbeegolf on lähes samanlainen kuin perinteinen golf, mutta yleisesti ottaen frisbeegolfia pelataan haastavilla maastoalueilla. Frisbeegolfissa maastot voivat olla mäkiisiä ja ne sijaitsevat hyvin usein metsäalueilla. Kävely reiältä reiälle ottaa runsaasti aikaa ja näin ollen polttaa myös paljon kaloreita. Kävely mäkisessä maastossa sekä kiekkojen etsiminen ovat hyvää peruskuntoharjoitusta ja suurilla frisbeegolfradoilla voi olla mittaa jopa 4 – 6 kilometriä. Käveleminen radalla on hyvä harjoitus itsessään, mutta kun harjoitukseen lisätään kiekon heittäminen, harjoitus paranee entisestään. Frisbeegolfia pelatessa harjoitus voi kestää jopa kaksi tuntia ja raskaassa maastossa kaloreita voi palaa

tässä ajassa 500 – 900 ihmisen koosta riippuen. Näin ollen frisbeegolf on monipuolinen harrastus, jossa yhdistyy useita erilaisia liikuntasuorituksia. (McCann 2013.)

Kestävyysharjoittelun (johon frisbeegolf myös lukeutuu), on todettu aiheuttavan muutoksia sydän- ja verenkiertoelimistön toiminnassa sekä rakenteessa (McCann 2013). Kestävyysharjoitteluita säännöllisesti suorittaessa sydämen koko ja pumppauskapasiteetin on havaittu kasvavan. Myös sydämen vasemman kammion on huomattu kasvavan säännöllisen peruskestävyysharjoitusten myötä. Kestävyyslajien harrastajilla on todettu olevan 30 – 35 prosenttia suurempi kammiotilavuus, kuin vähän harjoittelevilla henkilöillä. Sydämen koon kasvulla on havaittu myös se, että kestävyysurheilu saa aikaan iskutilavuuden kasvua, minuuttitilavuuden sekä laskimoiden ja valtimoiden välisen happipitoisuuseron kasvua. (Romu 2001, 21.)

Frisbeegolf on kokonaisuudessaan erinomainen tapa harrastaa liikuntaa ja samalla pelaajan tulee vietettyä aikaa ulkona (McCann 2013). Luonnossa oleminen rentouttaa ihmisiä, ja täten frisbeegolfin on myös todettu auttavan masennukseen ja ahdistuneisuuteen. Tutkimuksissa on todettu, että luonto ja rauhallinen pelaaminen antavat positiivisia kokemuksia frisbeegolfharrastajille. (Malcore 2016.)

4.5 Frisbeegolfin mahdolliset hyödyt kunnalle

Frisbeegolfin nykyisestä nousujohteisuudesta voivat hyötyä useat eritahot, joita ovat esimerkiksi kunta, kuntalaiset ja yritykset (Hakala 2017). Frisbeegolfin suosion on havaittavissa myös pienilläkin paikkakunnilla, joissa lähes jokaisesta marketista saa jonkinlaisia pelivälineitä. Frisbeegolfin merkitys on jo tässä vaiheessa kansanterveydelle hyvinkin merkittävä asia. (Väyrynen 2016.)

Alueemme frisbeegolfpelaajat ajavat pitkiäkin matkoja eri kuntien välillä, pelataksseen frisbeegolfia laadukkailla radoilla. Pelaajat asioivat usein pelireissuillaan kunnassa sijaitsevilla yrityksillä, ja tästä johtuen frisbeegolf voi hyödyttää myös

kunnan yrittäjiä. Kaikkiin edellä mainittuihin seikkojen toteutumista ajatellen frisbeegolfradan osalta vaaditaan, että se toteutetaan kokonaisuudessaan laadukkaasti. (Hakala 2017.)

Hyvänä esimerkkinä voidaan pitää Korttesjärvellä sijaitsevaa Kitkan frisbeegolfrataa, joka tuo kuntaan runsaasti pelaajia pidemmänkin matkan takaa. Kitkan frisbeegolfrata herättää laajasti kiinnostusta ja on perusominaisuuksiltaan laadukas, 18-väyläinen A-tason rata sekä sitä ylläpidetään säännöllisesti. Kävijämäärä näkyy myös Korttesjärvellä siten, että ulkopaikkakuntalaiset pelaajat asioivat usein pelireissuillaan Korttesjärven keskustassa, josta hyötyvät myös Korttesjärven yrittäjät. Huomioitavaa on myös se, että Korttesjärven frisbeegolfrata on aktivoinut mukaan myös sellaisia ihmisiä, jotka ovat olleet aikaisemmin liikunnallisesti passiivisempia. (Hakala 2017.)

Evijärven liikuntakoordinaattorina työskentelevä Petteri Laukkonen toteaa, että kunnassa on nykyisin frisbeegolfpelaajia arviolta useita kymmeniä ja rataa on kuntaan toivottu jo jonkin aikaa. Myös paikallinen yrittäjä on ilmaissut kiinnostuneisuutensa mahdolliseen välinemyyntiin. (Laukkonen 2017.) Oma arviointini Evijärveläisten frisbeegolfharrastajien määrästä on noin 40-50 pelaajan suunnalla, mutta määrä saattaa olla myös huomattavasti suurempi. Radan toteutuksessa evijärveläisten frisbeegolfpelaajien määrä todennäköisesti moninkertaistuu.

Evijärven kunnalla on hyvä sijainti isojen kantateiden varrella ja tästä syystä johdun Evijärvelle on helppo saapua pidemmänkin matkan takaa. Jos rata toteutetaan Evijärvelle laadukkaasti, niin se kerää pelaajia kuntaan todennäköisesti pidemmänkin matkan takaa. Täten evijärveläiset yrittäjät voisivat myös hyötyä frisbeegolfradasta tarjoamalla ulkopaikkakuntalaisille pelaajille palveluitaan. Tämän lisäksi kuntalaisten liikunta-aktiivisuus todennäköisesti lisääntyisi useissa ikäryhmissä, mikä puolestaan voi vähentää pitkällä aikavälillä ylipainoa ja muita terveysongelmia. Evijärvellä etenkin nuoret, nuoret aikuiset ja keski-ikäiset ovat olleet passiivisia liikunnan harrastamisessa viime vuosina (Laukkonen 2017). Frisbeegolfrata voisi parhaimmillaan aktivoida väestöä liikkumaan useita kertoja viikossa jopa varhaisesta keväästä myöhäiseen syksyyn saakka.

Frisbeegolfrataa voitaisiin käyttää hyväksi myös useissa erilaisissa tapahtumissa ja kilpailuissa. Esimerkiksi jos radasta saadaan kilpailukriteerit täyttävä, niin radalla voidaan järjestää erilaisia kilpailuja, kuten vaikkapa viikkokilpailuja. Näin frisbeegolfradalle ja Evijärvelle saataisiin taatusti lisää virtaa ja vetovoimaa. (Hakala 2017.) Frisbeegolfradalla voitaisiin myös järjestää teemapäiviä, yritysten virkistyspäiviä sekä siitä voisi olla apua myös koululiikunnan parissa. Välineiden vuokraukseen ja pelaamisen opettamiseen olisi esimerkiksi kunnalla tai yrittäjällä oiva mahdollisuus. Frisbeegolfrata toisi myös lisää työllisyyttä kuntaan, koska rataa täytyy ylläpitää ja kehittää tietyin väliajoin. (Laukkonen 2017.)

Frisbeegolfin suosio on tuonut Ylen tekemien artikkeleiden mukaan runsaasti pelaajia kuntiin ympäri Suomen. Esimerkiksi Joroisissa on havahduttu frisbeegolfin tuomiin etuihin toden teolla. Joroisissa on tällä hetkellä Suomen pisin kiinteä frisbeegolfrata, jolla on mittaa 36 väylää. Joroisten kunnanjohtaja kertoo Ylen tiedotteessa, että he ovat määrätietoisesti lähteneet kehittämään Joroisille haastavia ja pidempiä frisbeegolfväyliä. Kysyntä on ollut Joroisissa todella kovaa ja uusia harrastajia on saatu mukaan runsaasti. (Pallonen 2016.) Padasjoella on puolestaan vuonna 2014 valmistunut frisbeegolfrata ja sitä on keuhuttu antaumuksella. Pienen ajan sisällä pelaajia on ollut liikkeellä yli tuhat ja suurin osa on ollut kunnan ulkopuolelta. Erityisesti väkeä on Padasjoelle vetäneet torstaisin järjestettävät viikkokilpailut. (Laisi 2014.)

5 PROSESSI- JA TUOTEKUVAUS

5.1 Projektin lähtötilanne

Aloitettuani opiskelun Lapin Ammattikorkeakoulussa syksyllä 2015, oli opinnäytetyön aiheen kartoittaminen jo ajankohtaista. Tämä siitä syystä, koska siirryin aikaisempien opintojeni johdosta suoraan toisen vuosikurssin mukaan. Opinnäytetyötä pohdittaessa sain ideakseni oman kotikuntani Evijärven, koska siellä kunnan liikunta-asiat ovat olleet aavistuksen seisahtuneet viime vuosien saatossa. Koin, että minulla on annettavaa oman kotikunnan liikunta-asioiden kehittämisessä.

Ensimmäisen opiskeluvuoden syksyn jälkeen otin yhteyttä Evijärven kunnan liikunnanohjaajaan, liikuntapaikkojenhoitajaan Antti Saareen ja päätimme muutamista vapaana olevista projekteista, että frisbeegolfradan suunnitteleminen on minun kehittymiseni kannalta suotuisin vaihtoehto. Tämä päätös syntyi myös senkin takia, koska frisbeegolfradan eteen ei ole tehty vielä minkäänlaisia suunnitelmia, kun puolestaan osissa projekteissa työryhmät ovat aloittaneet hankkeiden suunnittelemisen.

Projekti on lähtötilanteeltaan aavistuksen haastava, koska Evijärvellä on ennakkotietojen perusteella vaikea saada kilpailukykyistä rataa suhteellisen edulliseen hintaan. Syy tähän on Evijärven maantieteellinen sijainti, koska kunta sijaitsee matalalla ja kostealla alueella. Tästä syystä johtuen laajat kangasmaa-alueet ovat Evijärvellä harvassa sekä ne ovat kooltaan pienehköjä. Näistä syistä huolimatta, oma tavoitteeni on saada frisbeegolfrata ensisijaisesti uuteen maastoon. Jos pelialuetta ei kyetä kaavoittamaan uuteen maastoon, niin valmis pururata-pohja tulee myös projektissani kysymykseen. Pää tavoite opinnäytetyössäni on kuitenkin se, että pelimaastosta tulisi käyttäjätasvällinen, viihdyttävä ja laadukas. Huomioitavaa projektin lopullisen toteutumisen kannalta on myös se, että frisbeegolfrata tulisi toteuttaa suhteellisen edulliseen hintaan sekä lähelle Evijärven suurimpia asukaskeskittymiä. Näin projektin toteutusaste nousee korkeammaksi.

Liikuntahankkeisiin ja erilaisiin projekteihin on kohdennettu Evijärven kunnan julkaisujen mukaan valmiiksi varoja, joten projektini voi tämän puolesta edetä vapaasti. Yleisellä tasolla radasta haluttaisiin 18-väyläinen, mutta ennakkotietojen perusteella tämä saattaa olla haastavaa saatavilla olevien maa-alueiden takia. Tämän lisäksi suurimpien asukaskeskittymien läheisyydessä sijaitsevat kangasmaa-alueet ovat hyvin usein yksityisten henkilöiden omistamia, joten siitäkin aiheutuu lisähaasteita. Ennakkoon ajateltuna, ratapaikan löytäminen tulee olemaan minulle suurin haaste koko opinnäytetyössä.

Edellä olevien ennakkotietojen perusteella lähdän työstämään projektin toiminnallista osuutta kesäkuun 2017 loppupuolella. Toiminnallisen osion ensimmäisenä työnä on palaverieita ja maastojen kartoitusta, jossa selvitän kuinka pitäviä ennakkotiedot kunnan maa-alueista ovat. Kuvaan seuraavissa osiossa tekemäni toiminnalliset asiat aikajärjestyksessä.

5.2 Projektin toimintasuunnitelma

Laadin projektille toimintasuunnitelman keväällä 2017, joka sisälsi tarkan aikajärjestyksen projektin toteuttamisesta. Alkukesän jälkeen tavoitteenani on keskittyä opinnäytetyön toiminnallisen osion työstämiseen.

Kesäkuun loppupuolella alkavan toiminnallisen osuuden ensimmäisenä tehtävänä on läpikäydä työhön liittyviä asioita liikuntakoordinaattori Petteri Laukkosen sekä frisbeegolfpelaajan Antti Hakalan kanssa. Laukkosen kanssa palaverissa aiheena on muun muassa maa-alueiden analysointia, kartastojen tarkkailua sekä maastoissa vierailua. Frisbeegolfpelaajan Antti Hakalan kanssa käyn yleistä keskustelua siitä, mihin asioihin lähdän maaston osalta kokeneen pelaajan näkökulmasta keskittymään.

Heinäkuun alusta eteenpäin toimintasuunnitelma määrittää maastojen tutkintaa maastopyörää, kameraa ja GPS-laitteistoja apuna käyttäen. Maastojen tutkimisen jälkeen suunnitelmassa on tapaamisia Laukkosen kanssa, kuten myös tehdä maastoista analyyssejä. Heinäkuun puolen välin jälkeen suunnitelmassa on maas-

ton valinnan tekeminen sekä tutkia muita lähialueiden frisbeegolfratoja. Tutkimisen tarkoituksena hankkia ratamateriaaleista lisää tietoa. Lisäksi suunnitelmassa on tässä kohdassa ratavälineiden tutkimista internetistä ja kuulla frisbeegolfpelaajien mielipiteitä ratavälineistä. Tarkoitus on myös saada frisbeegolfpelaajien laajempia haastatteluita kokonaisuutta ajatellen.

Elokuun alkuun toimintasuunnitelma sisältää palavereita ja sähköpostiviestintää kunnan työntekijöiden kanssa, kun he palaavat kesälomiltaan. Yritysten ratavälinetarjoukset on tarkoitus saada myös selville sekä aloittaa niiden vertaileminen. Tarkoitukseni on tehdä vertailut itsenäisesti ja sen jälkeen frisbeegolfpelaajien kanssa keskustellen. Maaston ja pelivälineet valittuani perustelen, miksi olen valinnut juuri kyseisen pelimaaston ja ratavälineet.

5.3 Maastojen kartoitus

Laukkosen kanssa suunnitellut tapaamiset lähtivät liikkeelle suunnittelemani aikataulun mukaan. Tapaamisessa keskustelut lähtivät liikkeelle radan rakentamisesta yleisellä tasolla sekä maastokarttojen tutkimisella. Laukkosella on hallussaan kunnan tarkka maastokartta sekä hän myös tuntee kunnan maa-alueet hyvin. Karttojen tutkimisen lisäksi pohdimme myös mahdollisia uusia maa-alueita sekä aikaisempia alueita, joita olimme jo keväällä tarkkailleet. Olemme myös frisbeegolfradan päätavoitteen osalta Laukkosen kanssa samaa mieltä, joten päätimme tavata tulevaisuudessa uudelleen.

Seuraavassa tapaamisessa keskustelimme lisää alueen maastoista. Olemme Laukkosen kanssa frisbeegolfradan sijoittamisesta yhtä mieltä siitä, että päätavoitteena on saada pelialue ensisijaisesti kunnan omistamalle maa-alueelle. Tämä on tärkeää, jotta esimerkiksi maisemointiongelmilta tai alueen käyttöä koskevilta erimielisyyksiltä vältytään. Teimme myös Kartastojen pohjalta laajempia havaintoja kunnan maa-alueista, joista ilmeni, että kunnalla ei ole laajoja kangasmaa-alueita lähellä ihmisten suurimpia asukaskeskittymiä. Kunnan omistamia maa-alueita on runsaasti eripuolilla kuntaa, mutta ne ovat usein pienehköjä, kosteita tai ne sijaitsevat kaukana suurista asuinalueista.

Johtopäätös Laukkosen kanssa oli, että minun täytyy alkuperäisistä tavoitteistani poiketen tutkia ensisijaisesti kunnan omistamat pururata-alueet. Kunnan pururatojen lisäksi listasimme myös muutamia keskustan läheisyydessä sijaitsevia maa-alueita. Tutkittavina kohteina on myös muutamia yksityisten henkilöiden omistamia maa-alueita, joissa on potentiaalia frisbeegolfille.

Ennen maastoon jalkautumistani etsin kartastosta omatoimisesti uusia potentiaallisia kangasmaa-alueita, tapaamisissa löytämiemme alueiden lisäksi. Löysin etsinnöissäni muutamia potentiaallisia pelialueita, joiden maaston muodot ja kuljetavuus täytyy selvittää. Löytämäni alueet ovat niin yksityisten ihmisten, kuin myös kunnan omistamia. Maastoon lähdeittäessä minulla oli yksitoista kohdetta tutkittavanani.

Tarkoitukseni on tutkia kaikki merkatut kohteet kahden päivän aikana maastopyörää ja puhelimen GPS-kartastoja apuna käyttäen. Olen kirjoittanut kuvaillen seuraavaan osioon ne maastoalueet, jotka ovat minun mielestäni laadukkaimmat ja kestävät vertailua keskenään. Seuraavassa osiossa esittelen kartoittamani maastoalueet, jotka tutkin perättäisinä päivinä heinäkuun toisella viikolla.

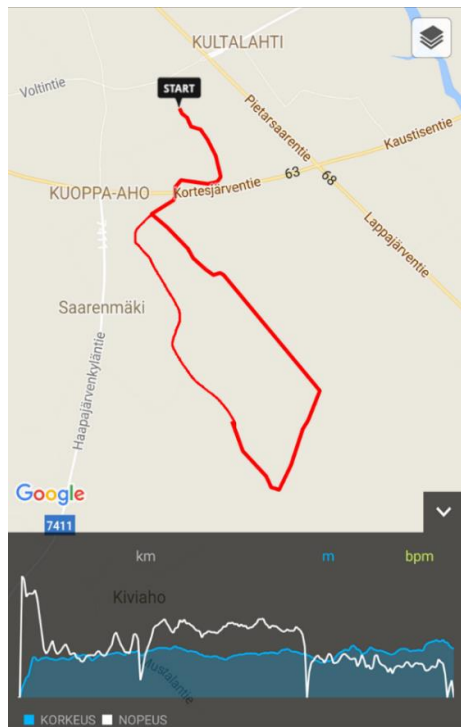
5.3.1 Kirkonkylän koulun pururata

Kirkonkylän alakoulun pururata on sijoitettu keskikoulun välittömään läheisyyteen, lähelle kunnan suurimpia asukaskestittymiä. Koulun piha-alue on päivittäin Evijärven yleisin käytetty lähiliikuntapaikka, joten frisbeegolfrata olisi tällä alueella todennäköisesti suuri käyttöasteinen.

Pururadan ja pelialueen pituutta mitattaessa kävi puolestaan niin, että tarkan mittan ja profiilin saaminen jäi hiukan kesken, koska alueen kasvusto oli niin runsas, ettei siellä ollut mahdollista liikkua. Pururadan alkupäässä olevan kartan mukaan radan pituudeksi on merkattu 2,5 kilometriä.

Yhteenvedona keskikoulun pururata-alueesta voidaan todeta, että alueen maaston muodot ovat frisbeegolfiin liian yksipuolisia, koska ne eivät sisältäneet lain-

kaan mäkiä- tai mutkaisia osuuksia. Pururata on profiililtaan yksinkertainen, joten pelaaminen tällä alueella ei olisi pidemmän päälle mielekäästä. Tästä syystä johtuen radassa ei ole myöskään tarpeeksi haastetta kokeneemmille pelaajille. Radan pohja on puolestaan kova ja hyvä kulkea, mutta raivaustöitä tälle alueelle pitäisi tehdä runsaasti. Alueella olevat pellot voisivat nousta ongelmaksi, koska varsinaista pururataa ei kulje radan joka kohdassa. Lisäksi pururadan eteläpuolella kulkuväylä on liian kapeaa, mikä haittaa kiekon heittämistä. Kuvio 5 havainnollistaa koulun pururata-alueen maaston. Kuvion ohuempi punainen nauha on osuuden vaikeakulkuinen kohta, mitä ei pystynyt kulkemaan.

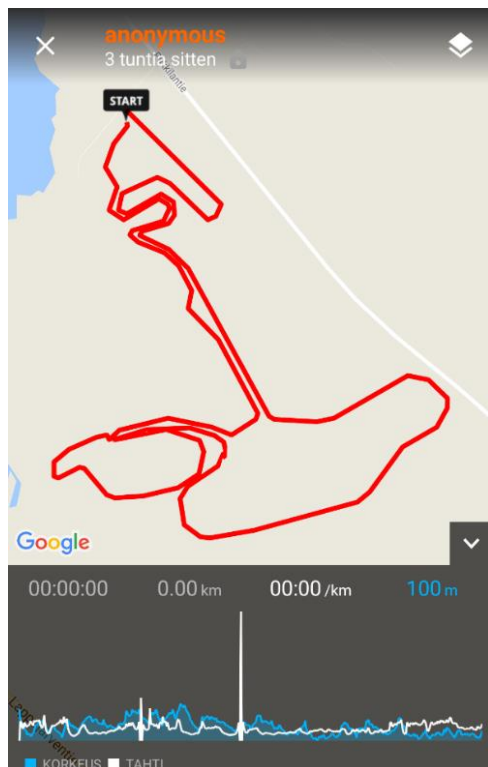
Kuvio 6. Kirkonkylän koulun pururata-alue (Sports tracker 2017)

5.3.2 Nissinkankaan pururata

Nissinkankaan pururata on sijoitettu lähelle Evijärven keskustaa, nuorisoseuran välittömään läheisyyteen. Pururata-alueen lähistöllä sijaitsee myös urheilukenttä ja kuntosali Klubi97, jossa väestö liikkuu runsaasti päivittäin. Nissinkankaan pururata sisältää kolme eripituista lenkkiä ja mittaan frisbeegolfia ajatellen sen pisimmän osuuden, jolla on mittaa noin 4,5 kilometriä.

Yhteenvedona Nissinkankaan pururadasta voidaan todeta, että alue sisältää monipuolisia maastoja, niin ylä- ja alamäkiä, kuin myös pitkiä suorja ja mutkiakin. Nissinkankaan pururadasta saisi täten tarpeeksi haastavan ja innostavan frisbeegolfradan kaikille pelaajatyypeille. Pururadan väylän leveys riittäisi hyvin kiekon heittämiseen sekä radan pituus mahdollistaisi 18-väyläisen radan rakentamisen. Pururadan pohja on uusittu osittain kuluvan kesän aikana, mutta osalta matkaa se kaipaaisi vielä kasvuston raivausta ja huoltoa. Kaiken kaikkiaan rata on jo nykyisessä tilassa lähes pelikelpoinen.

Mahdollisia haittapuolia tällä radalla ovat muun muassa, että osassa kohtaa omakotitalot sijaitsevat suhteellisen lähellä pururataa sekä maaperä on kaakon puolella kosteaa. Nämä asiat eivät ole kuitenkaan mielestäni suuria ongelmia, vaan niihin täytyy keskittyä radan lopullisessa suunnittelu- ja rakennusvaiheessa. Hyvin todennäköisesti ammattisuunnittelija pystyy huomioimaan Nissinkankaan haastavat kohdat siten, että niistä ei aiheudu haittaa asukkaille eikä pelaajille. Seuraava kuvio 7 havainnollistaa, kuinka monimuotoinen Nissinkankaan pururata-alue on. Kuvion alalaidassa oleva sininen kuvaaja havainnollistaa alueen monipuolisia korkeuseroja.

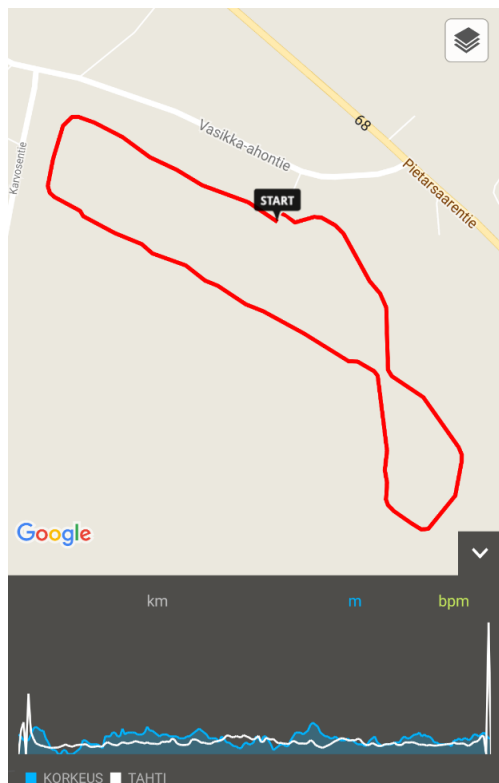

Kuvio 7. Nissinkankaan pururata-alue (Sports tracker 2017)

5.3.3 Lahdenkylän pururata

Lahdenkylän purata sijaitsee noin kymmenen kilometrin päässä Evijärven keskusta Pietarsaareen suuntaan, joten se ei ole optimaalisimmalla paikalla kunnan suurimpien asukaskeskittymien kannalta. Hyvänä puolena radan sijainnissa voidaan pitää luonnonläheisyyttä ja rauhallisuutta. Lahdenkylän pururadalle pituutta kertyy noin 1,9 kilometriä ja sen pohja on hyvässä kunnossa uusien purujen ansiosta.

Yhteenvedona Lahdenkylän pururata-alueesta voidaan todeta, että alueen profiili on kokonaisuudessaan yksipuolinen, koska korkeuseroja tai mutkia ei radalla juurikaan ole. Rata sisälsi mielestäni liikaa suorja osuuksia, joten tämä pururata-alue ei ole frisbeegolfiin tarpeeksi monipuolinen. Pururadan väylä on puolestaan osissa kohtaa kapeahkoa ja ympärillä oleva metsä on tiheää, mikä on haitallista frisbeegolfin pelaamista ajatellen. Pururata ei myöskään mahdollista pitkää frisbeegolfrataa, koska se jää pituudeltaan lyhyeksi. Kuviosta 8 voidaan nähdä, että Lahdenkylän pururata on frisbeegolfiin yksipuolinen.

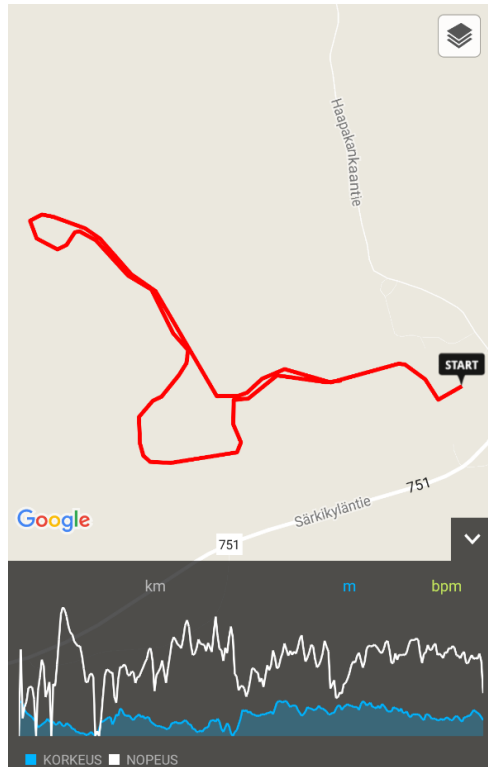
Kuvio 8. Lahdenkylän pururata-alue (Sports tracker 2017)

5.3.4 Särkikylän pururata

Särkikylän pururata sijaitsee noin 7,4 kilometrin päässä Evijärven keskustasta Vetelin suuntaan, joten pururata ei ole optimaalisimmalla sijainnilla esimerkiksi nuorten käyttäjien kannalta. Alueen luonto ja rauhallisuus ovat puolestaan erinomaisia, jopa kunnan parhaimmista. Pururadalle kertyy mittaa noin 2,2 kilometriä ja sen pohja on hyvässä kunnossa.

Yhteenvetona Särkikylän pururata-alueesta voidaan todeta, että alueen yleisprofiili on frisbeegolfin kannalta erinomainen, koska se sisälsi suoria osuuksia, mutkia sekä vaihtelevia korkeuseroja. Pururadan pohja on pääosiltaan kangasmaastoa sekä kalliota, mikä on edukasta frisbeegolfia ajatellen. Pururadan väylää täytyisi kuitenkin leventää lähes koko sen matkalta, koska puut ja kasvustot ovat lähellä pururadan väylää.

Haittapuolina ovat jo mainittu pururadan kapea väylä ja radan aavistuksen lyhyt pituus. Yksi suurimmista ongelmista on se, että pururata kulkee suurelta osalta matkaa päällekkäin, eli varsinaista kiertävää lenkkiosuutta on kokonaisuudessaan vähän. Tämä seikka vie pelitilaa pois runsaasti, koska rataa ei voi käyttää pelaamiseen koko mitaltaan. Aluetta laajentamalla Särkikylän pururadasta voisi saada aikaan toimivan pelialueen, jossa kaiken tyyppisten frisbeegolfpelaajien olisi mielekästä pelata. Alueen luonto on kaunista ja yleisilme viihtyisä. Täten tämä alue on mielestäni kunnan parhaimmista ulkoilun näkökulmasta. Seuraava kuvio 9 havainnollistaa, että Särkikylän pururata kulkee lähes kokonaan päällekkäin. Kuviossa on huomattavissa myös sinisellä oleva korkeuserojen kuvaaja, josta ilmenee radan moninaiset korkeuserot.

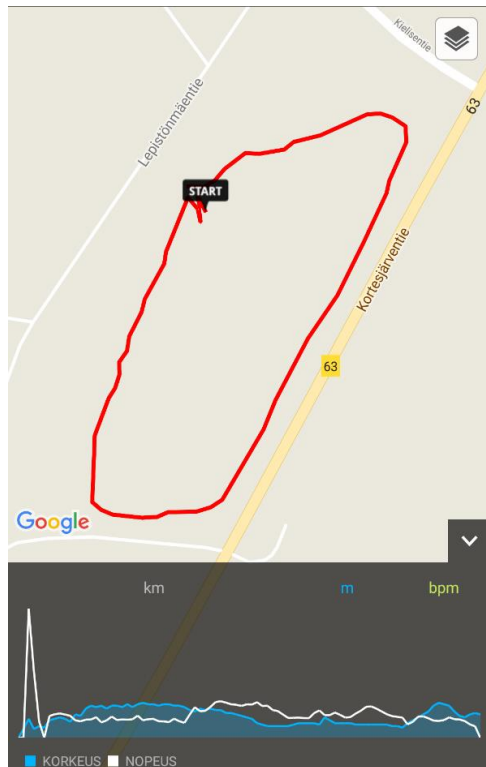
Kuvio 9. Särkikylän pururata-alue (Sports tracker 2017)

5.3.5 Kivijärvenkylän pururata

Kivijärvenkylän pururata sijaitsee noin kymmenen kilometrin päässä Evijärven keskustasta Kauhavan suuntaan. Tästä syystä johtuen Kivijärvenkylän pururata ei ole optimaalisimmalla paikalla Evijärven suurimpien asukaskeskittymien kannalta, ja täten nuoren väestön kulkeminen pelialueelle voisi osoittautua haastavaksi.

Kivijärvenkylän pururata-alue oli yksinkertainen tutkittava, koska se on varsin pieni ja yksinertainen. Pururadan lenkille kertyy pituutta vain 850 metriä, joka on aivan liian vähän suunnitellulle frisbeegolfradalle. Pururadan pohja on hyvässä kunnossa, koska radan purut on uusittu ilmeisesti kuluvan kesän aikana. Pururata on profiililtaan yksinkertainen, niin korkeuseroiltaan, kuin myös mutkikuudeltaan. Pururata sijaitsee myös frisbeegolfin kannalta vaarallisen lähellä kantatietä, jonka johdosta osassa kohtaa rataa ei voisi edes heittää kiekkoa. Näistä syistä johtuen Kivijärvenkylän pururata-alue on mielestäni Evijärven hei-

koin frisbeegolfin kannalta. Kuviosta 10 on nähtävillä, että Kivijärvenkylän pururata on frisbeegolfiin liian yksipuolinen sekä se sijaitsee lähellä vilkkaasti liikennöityä kantatietä.

Kuvio 10. Kivijärvenkylän pururata-alue (Sports tracker 2017)

5.3.6 Lassilankangas (tuupakkakäärinkangas)

Lassilankankaan kangasmetsä-alue sijaitsee noin kolmen kilometrin päässä Evijärven keskustasta Kaustisen suuntaan. Täten Lassilankankaan metsäalue sijaitsee suhteellisen keskeisellä paikalla ja sinne on helppo saapua esimerkiksi polkupyörällä. Huomioitavaa kuitenkin on, että kantatie 63 on liikenteeltään vilkas ja sen vierellä ei kulje kevyenliikenteen väylää.

Lassilankankaan maa-alue on yksityisen henkilön omistama ja se on pääpiirteittäin hyvä kulkuista kangasmaapohjaa. Kangasalue on kooltaan noin 390 metriä kertaa 300 metriä, eli se on liian pieni alue 18-väyläiselle frisbeegolfradalle, mutta tila riittäisi hyvin 9-väyläiselle radalle. Tämän lisäksi alue on osittain koskematonta, joten alueella täytyisi tehdä runsaasti puiden kaatoa sekä raivaustöitä. Tästä syystä johtuen frisbeegolfradan rakentaminen saattaisi tulla tälle alueelle

kalliiksi. Huomioitavaa on myös se, että maan omistaa yksityinen henkilö, joten puiden kaato tai maan myynti voi nousta uhkaksi. Nämä seikat haittaisivat esimerkiksi maisemointia ja ne voisivat olla frisbeegolfradan kannalta kohtalokkaita.

Maanomistajaa on kuultu Laukkosen toimesta heinäkuun 2017 lopulla ja hän ei antanut lupaa maansa käyttöön. Tälle alueelle on suunniteltu myös luontopolkua, mutta tilanne näyttää senkin osalta heikolta. (Laukkonen 2017.)

5.3.7 Nauriskallio

Nauriskallion maa-alue sijaitsee noin kahden kilometrin päässä Evijärven keskustasta Kauhavan suuntaan. Täten Nauriskallion alue sijaitsee hyvällä paikalla, Evijärven suurimpien asukaskeskittymien läheisyydessä. Nauriskallio on kunnan omistama maa-alue ja se on pääpiirteiltään kalliota sekä kangasmaata. Nauriskallio on kooltaan 500 metriä kertaa 450 metriä, joten alueelle saisi aikaan noin puolikkaan frisbeegolfradan, eli alue ei vastaa täten minun suunnittelemani radan kokoluokkaa. Huomioitavaa on myös, että rata sijaitsee vilkkaan kantatien varrella, minne ei johda kevyenliikenteen väylää.

Yhteenvetona Nauriskallion maa-alueesta voidaan kuitenkin todentaa, että se soveltuisi hyvin frisbeegolfiin pohjaltaan sekä maastonmuodoiltaan, koska alue on monipuolinen kokonaisuudessaan. Alueella on nimensä mukaisesti runsaasti kalliota, kuin myös hyvää kangasmaapohjaa. Tämän alueen haittapuolet ovat samanlaiset kuin Lassilankankaalla, eli suoritettavana olisi huomattava määrä raivaustöitä sekä puiden kaatoa. Tästä syystä johtuen Nauriskallion alueelle rakennettavan frisbeegolfradan hinta saattaisi nousta korkeaksi. Pidän kuitenkin Nauriskallion aluetta parempana, kuin edellä mainittua Lassilankangasta, johtuen Nauriskallion monipuolisemmasta maastosta.

Tapasimme Laukkosen kanssa Nauriskallion alueeseen liittyen heinäkuun 2017 lopulla ja olimme alueen käytöstä yhtä mieltä siitä, että se on suunniteltuun pelaamistarpeisiin liian pieni sekä siinä on liikaa raivaustöitä. Näin tämän tontin hinta saattaisi kohota mittavaksi ja sen käyttöönottoa on syytä harkita varoen.

5.3.8 Muiden frisbeegolfratojen tutkiminen

Evijärven maasto-alueiden tutkimisen lisäksi kävin tarkastamassa naapurikunnissa sijaitsevia frisbeegolfratoja. Tutkimani frisbeegolfradat olivat Korttesjärven Kitkan sekä Vimpelin Lakeaharjun frisbeegolfrata. Tutkin radat lävitse ensin maastopyörää ja GPS-laitteistoja apuna käyttäen, jossa teen havaintoja laajemmassa mittakaavassa. Tutkin radat lävitse myös pelaamalla, jotta saan niistä vielä enemmän yksityiskohtaisempia tietoja käyttäjän näkökulmasta.

Suurimpia yhtenäisiä huomiota näillä radoilla ovat muun muassa, että molemmat radat on rakennettu valmiiseen pohjaan. Lisäksi frisbeegolfratojen maastoprofiilit ovat mäkisiä, joka tekee pelaamisesta ja alueella liikkumisesta mielenkiintoista. Molemmilla radoilla heittoalustat ovat kooltaan 2,5 metriä kertaa 1,5 metriä, joka on minun mielestäni sekä haastattelemieni pelaajien mielestä liian pieni alusta suurelle frisbeegolfradalle. Ratojen pohjat ovat toisistaan hieman erilaisia, koska Kitkan rata kulkee kokonaan kivituhkaista kävely- ja hiihtorataa pitkin, kun Lakeaharjulla on puolestaan käytössä laskettelurinteen pohja. Näiden ratojen profiilit ovat kuitenkin yleisellä tasolla laadukkaita ja niistä on hyvä mallintaa tiettyjä asioita Evijärven radan suunnittelussa. Näitä asioita ovat esimerkiksi peliväylän leveys ja maaston muotojen hyväksikäyttö.

Tärkeimpinä kehitettävänä huomioina näillä radoilla pidin muun muassa heittoalustojen kokoa ja maalikorien laatuja, koska molemmilla radoilla heittoalustat ovat pieniä ja maalikorien laatu on heikko. Täten ne eivät ole käyttäjäystävyydeltään parhaimmista, mikä ilmenee myös frisbeegolfpelaajia haastatellessa ja esimerkiksi Frisbeegolfradat.fi sivustolla. Lisäksi Lakeaharjun rataa ei ylläpidetä säännöllisesti, mikä vähentää frisbeegolfradan käyttöä merkittävästi (Hakala 2017). Muutoin molemmilla pelialueilla on laadukkaat opasteet ja maastot, joista on hyvä mallintaa tiettyjä asioita Evijärvellä kaavailtuun frisbeegolfrataan.

5.3.9 Valittu maasto

Maastojen tutkimisen ja raportin kirjoittamisen jälkeen sovimme tapaamisen Laukkosen sekä muutaman frisbeegolfpelaajan kanssa heinäkuun puolessa välissä. Olimme kaikkien osallisten kanssa yhtä mieltä siitä, minne rata tulisi Evijärvellä sijoittaa. Maaston valinnassa ei ole loppujen lopuksi suurtakaan epäselvyyttä, koska Nissinkankaan pururata vastaa kaikkiin asetettuihin tavoitteisiin ylivoimaisesti parhaiten. Huomioitavaa kuitenkin on, että Särkikylän pururata on myös laadukasvaihtoehto frisbeegolfradalle, mutta se ei aivan yllä Nissinkankaan tasolle.

Nissinkankaan pururata-alueessa ei ole suuria haittapuolia ja alustavien tietojen mukaan frisbeegolfradan tekeminen alueelle on suhteellisen edullinen vaihtoehto. Lisäksi Nissinkankaan pururata sijaitsee erinomaisella alueella keskustan läheisyydessä, joten pelaamaan pääsevät kaiken ikäiset pelaajat, millä kulkuvälineillä tahansa.

Nissinkankaan pururata-alueessa on useita hyviä puolia, joita ovat muun muassa radan pituus, sijainti, monipuolinen maasto, leveät heittoväylät kuin myös se, että alueen läheisyydessä on runsaasti parkkitilaa. Parkkipaikkoja on periaatteessa kaksi kappaletta, nuorisoseuran parkkialue ja pururadan hiihtomajan parkkialue.

Nissinkankaalle on mahdollisuus tehdä 18-väyläinen pelialue sekä aluetta on mahdollisuus laajentaa ja kehittää tulevaisuudessa. Paikanpäälle johtaa myös pyörätie, joten se on lapsille ja muille kevyenliikenteen kulkijoille turvallinen. Lisäksi pururata-alueelle ei tarvitse tehdä laajoja raivaustöitä, vaan alueen saa pelikelpoiseksi lähinnä siistimisellä. Alueelle täytyisi asentaa lähinnä soraa heittosalustojen asennukseen sekä muutamiin kohtiin on suotavaa lisätä puruja, jotta kulkemisesta tulisi mielekkäämpää. Kokonaisuudessaan Nissinkankaan pururata-alue on laadukas ja käyttäjystävällinen, jossa on hyvät edellytykset kaikenlaisille frisbeegolfpelaajatyypeille.

Nissinkankaan pururadalle on tehty kesän 2017 aikana osittainen kunnostus sekä alueelle on hankittu uusia ulkokuntoilulaitteita. Huomioitavaa ulkokuntoilulaitteiden näkökulmasta on, että niiden käyttöaste todennäköisesti lisääntyisi, jos alueella kulkisi frisbeegolfrata. Nissinkankaan pururata-alueesta on mielestäni mahdollista tehdä laadukas ja nykyaikainen ulkoliikunta-alue, suhteellisen pienillä kuluilla.

Nissinkankaan huomioitavina kohteina voidaan pitää lähellä sijaitsevaa omakotitaloaluetta, kaakon puolen kosteaa maaperää sekä myös muita pururataa käyttäviä ihmisiä. Uskon kuitenkin, että pururadan käyttäjien kesken sopu löytyy, aivan niin kuin naapurikunnassammekin. Hyvänä esimerkkinä voidaan pitää Korttesjärven Kitkan frisbeegolfrataa, missä käyttäjät tulevat tätä nykyä toimeen keskenään (Hakala 2017). Nissinkankaan omakotitaloalue on puolestaan helposti kierrettävissä ja tämä seikka tulee huomioida radan suunnittelu- ja rakennusvaiheessa. Pururata-alueen kosteus on vain hyväksyttävä, koska Evijärvi sijaitsee soisella alueella. Kosteita alueita voidaan kuitenkin korjata lisäämällä puruja ja soraa. Kosteus ei kuitenkaan sijaitse radan jokaisessa osassa, joten se voidaan jopa suunnitteluvaiheessa kiertää. Radan toteutuessa ammattilainen suunnittelee pelialueen, joten sillä vältytään näistä mahdollisista haittapuolista.

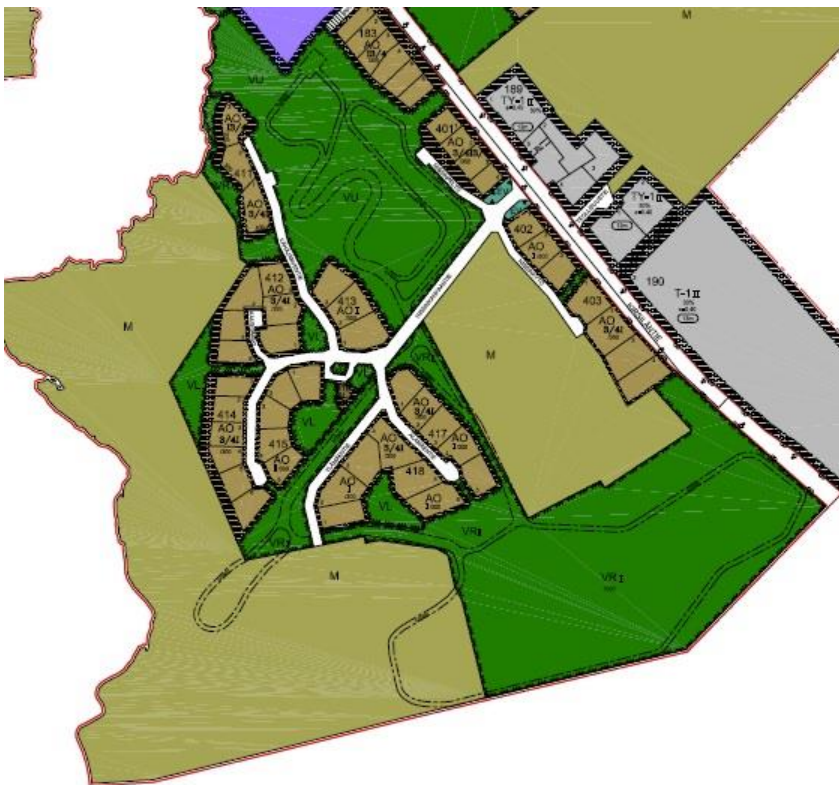
Omieni huomioiden perusteella Nissinkankaan pururata on kesäisin suhteellisen vähällä käytöllä, joten arvioin, että sinne mahtuvat niin lenkkeilijät, kuin myös kiekon heittäjätkin. Kuviossa 7 on Nissinkankaan pururata-alue, josta ilmenee myös korkeuseroista havainnoiva sininen kuvaaja. Kuvio 11 esittää puolestaan Nissinkankaan asemakaavan koko alueen osalta.

5.4 Nissinkangas kaava-alueena

Nissinkangas on kaavaltaan valmiiksi urheilualue, joten alueen kaavoitusta ei tarvitse muuttaa. Alueen läntisen puolen lenkki kiertää urheilualan ulkopuolelta, joten maanomistajalta täytyy selvittää maankäyttöoikeudet. Kaava-asiat huomioiden, frisbeegolfradan rakentamisesta olisi suotavaa tiedottaa lähellä asuville ihmisille. Näin varmistetaan, että kaikki lähellä asuvat ihmiset ovat tietoisia mahdollisesta alueen uudistuksesta ja käyttöasteen lisääntymisestä. Rakentamisesta

aiheutuvien uudistusten johdosta pururata ei saa kuitenkaan suuria toimenpiteitä ja näin ollen maisemointi pysyy lähes samanlaisena.

Tulevaisuudessa pururata-aluetta on mahdollisuus laajentaa muutamissa kohdissa esimerkiksi vaikkapa Kärrinkydölle. Tällöin alue täytyy kaavoittaa uudelleen urheilualueeksi ja sille täytyy saada hyväksyntä kunnan tekniseltä toimelta. Kuviossa 11 Kärrinkydön alue on merkitty keskelle karttaa M-kirjaimella. Alueen laajentaminen ei ole kuitenkaan tällä hetkellä tarpeellista, koska nykyinen urheilualue mahdollistaa 18-väyläisen frisbeegolfrata-alueen. Kuvio 11 havainnoi Nissinkaankaan pururata-alueen asemakaava kokonaisuudessaan. Kuviossa katkoviivalla merkitty lenkki on pelialueeksi kaavailtu 4,5 kilometrin kierros. Kuviossa 3 on puolestaan havainnollistettu Nissinkankaan pururata-alueen läntisen puolen taloalueen asemakaava.

Kuvio 11. Nissinkankaan pururata-alueen asemakaava (Laitinen 2004)

5.5 Paikallisten frisbeegolfpelaajien haastatteleminen

Frisbeegolfpelaajien haastattelut olen päättänyt suorittaa kesän aikana siten, että haastattelen heitä erilaisissa tilanteissa ja paikoissa. Pelaajien tapaamiseen en

pidä erillistä julkista tapahtumaa, koska tiedän kunnasta sekä naapurikunnista runsaasti pitkäaikaisia harrastajia, joita voin haastatella työhöni liittyen. Tämän lisäksi en halua herättää kunnassa liikaa huomiota frisbeegolfradan rakentamisesta, koska kunnan erilaiset tahot ovat osittain vastustaneet liikuntahankkeiden toteuttamisia viime vuosien saatossa.

Aiempien syiden perusteella aion suorittaa pelaajien haastattelut siten, että otan pelaajiin kontaktia niin puhelimitse, harrastusten parissa kuin myös erilaisissa kesätapahtumissa. Erityisen hyviä vinkkejä radan suhteen tulen saamaan siten, että menen pelaamaan frisbeegolfia pitkäaikaisien harrastajien kanssa. Kokonaisuudessaan tavoitteeni on saada työhöni noin 20 pelaajan kommentteja, koska näin frisbeegolfradan käyttäjäystävällisyydestä saadaan laajoja mielipiteitä.

Frisbeegolfpelaajien haastatteluissa yleisenä kysymyksenä oli, millainen on heidän mielestään käyttäjäystävällinen frisbeegolfrata, joka palvelee laajaa käyttäjäryhmää. Frisbeegolfpelaajien yleisimpiä mielipiteitä frisbeegolfradan suunnittelemisessä olivat muun muassa, että radalla tulee olla avarat heittoväylät, 14 – 18 peliväylää sekä heittoalustojen koko tulee olla neljä metriä kertaa kaksi metriä. Frisbeegolfpelaajat totesivat myös, että rataa suunniteltaessa on suotavaa keskittyä eritoten radan käyttäjäystävällisyydessä siihen, että radalla on laadukas sijainti, parkkialue heittoalustat, opaskyltit ja maalikorit. Pelaajat painottivat myös radan jatkuvaa ylläpitoa, koska näin rata saa laajalti huomiota ja täten mahdollisesti runsaasti käyttäjiä. Huomioitavaa on myös, että frisbeegolfpelaajat kehittivät tekemään radasta tarpeeksi haastavan esimerkiksi keskittymällä maastonmuotojen hyväksikäyttöön ja pelialueen kokoon. Näin radasta ei tule liian helppoa ja se ei myöskään jäisi yksinkertaiseksi. (Hakala, Isomäki & Saarijärvi 2017.)

Evijärvelle kaavaillun pelialueen valinnassa frisbeegolfpelaajat ovat samaa mieltä kanssani. Nissinkankaan pururata-alue on pelaajien mielestään tarpeeksi laaja, maastoltaan mielenkiintoinen sekä se sijaitsee kaikkien saavutettavissa. (Hakala & Isomäki 2017.) Haastattelin asiaan liittyen myös frisbeegolfpelaajaa, YIT infrainsinööriä Antti Isomäkeä, joka totesi, että Evijärven kokoisessa kunnassa frisbeegolfrata on suotavaa rakentaa valmiiseen pohjaan. Hänen tarkensikin, että rataa ei kannata suunnitella puhtaaseen metsäalueeseen, koska tuolloin kulut voivat

nousta niin mittaviksi niin rakennusvaiheessa, kuin myös ylläpitovaiheessa. Näin radan toteutuksesta tulisi myös epävarmempaa. (Isomäki 2017.)

Frisbeegolfpelaajien haastatteluissa nousi esille myös, että useat pelaajat odottavat innolla lajin kehitystä Järviseudun alueella. Frisbeegolf on toistaiseksi Järviseudulla suhteellisen alkutekijöissä. (Hakala & Saarijärvi 2017.) Tämä johtuu ehkä myös siitä, että alueella on runsaasti pieniä kuntia, joilla ei ole potentiaalia reagoida nopeasti uusiin ja mittaviin liikuntahankkeisiin. Tämän lisäksi Järviseudun alueen maastot ovat laajalti kosteita, joten suurta pelialuetta on vaikea kaavoittaa myös muiden lähikuntien alueille.

Sain kuulluksi myös lasten ja nuorten mielipiteet työskennellessäni Evijärven Urheilijoiden järjestämällä kesäliikuntaleirillä. Lapset ja nuoret ovat suunnitellusta frisbeegolfradasta innoissaan ja toivoivat, että se toteutuisi lähitulevaisuudessa. Laji on uusi, joten se herätti runsaasti mielenkiintoa. Keskusteluista kävi ilmi, että heidän mielestään Evijärvelle täytyisi rakentaa uusia, innovatiivisia ja vapaasti käytettäviä liikunta-alueita. Esille nousivat myös muiden jo olemassa olevien välineistöjen päivittäminen, koska lapset kokevat vapaasti käytettävät välineet osittain heikkolaatuisina. Lapset ja nuoret ovat myös toivoneet uusia liikuntapaikkoja kuluvan vuoden aikana Järviseudun Sanomien kirjoituspalstalla.

5.6 Materiaalien kilpailuttaminen

Ratamateriaalien ja välineiden kilpailuttaminen sai alkunsa heinäkuun lopulla, saatuaani vielä kunnan työntekijöiltä varmistuksen asiaan. Kunnan työntekijät palaavat kesälomiltaan elokuun alussa, jolloin minulla on tarkoitus ottaa heihin yhteyttä. Tarkoitukseni on ottaa yhteyttä kunnan sivistyslautakunnan puheenjohtajaan Jyrki Järviseen ja tiedustella häneltä mielipidettä projektiani ajatellen. Järvinen oli sähköpostiviestissään kiitollinen työni aikaansaannoksesta sekä päätavoitteesta. Häneltä sain suostumuksen työni eteenpäin viemiseen. Tämän lisäksi kävin tapaamassa myös sivistystoimenjohtajaa Päivi Lappista. Lappinen puolestaan totesi, että projektini on kunnalle hyvin hyödyllinen ja ajankohtainen. Tapauksessa kävimme myös lävitse koko projektini idean tavoitteineen.

Tapaamisien jälkeen tarkoitukseni on aloittaa frisbeegolfratavälineiden tarkastelu. Ratavälineiden tutkimisen aloitin suunnitelman mukaisesti elokuun alkupuolella ja ensimmäisenä kohteena olivat internetsivustojen tutkimiset. Olin myös selvittänyt ratamateriaalien toimittajia aikaisemmin kanssaopiskelijani Ville Minkkisen kanssa, joten tiesin mistä lähteä ratakokonaisuuksia etsimään. Tutkin myös Frisbeegolfradat.fi sivustolta jo olemassa olevia frisbeegolfratoja, tarkoitukseni tehdä havaintoja, mitkä yritykset ovat rakentaneet runsaimmin ratakokonaisuuksia Suomeen.

Löysin internet-tutkinnoissani kaksi potentiaalista yritystä, jotka toimittavat frisbeegolfratakokonaisuuksia. Nämä kaksi löytämäni yritystä ovat koko maan kattavia ja täten omassa luokassaan. Yritykset ovat kotimaisia ja ne ovat nimeltään Prodigy Disc ja Disc Golf Park. Tutkintani päätyttyä valitsin nämä kaksi yritystä kilpailutukseeni ja lähetin heille tarjouskaavakkeet elokuun toisella viikolla.

Lähetin yrityksille tiedustelun 18-väyläisen ratakokonaisuuden hinnasta. Lähettämissäni sähköpostiviestissä tiedustelen tarjousta heittoalustoista, maalikoreista, infotaulusta, väyläopasteista sekä ratasuunnitelusta. Heittoalustojen kooksi olen valinnut omien kokemuksien ja frisbeegolfpelaajien suosittamana suuremmat alustat, eli neljä metriä kertaa kaksi metriä. Tiedustelen hinnat myös pienempiin alustoihin, eli 2,5 metriä kertaa 1,5 metriä.

Molemmat yritykset vastasivat tarjouskyselyyni sähköpostitse nopealla aikataululla ja toisesta yrityksestä otettiin yhteyttä myös puhelimitsekin. Puhelinkeskustelussa Disc Golf Park yrittäjä selvensi, että suosittelee radallemme ehdottomasti neljä metriä kertaa kaksi metriä kokoisia heittoalustoja, koska sitä pienemmät ovat pieniin puisto- tai koululaisratoihin sopivampia. Yrittäjä selvensi myös, että Nissinkankaan pururadan 4,5 kilometrin pituus ja maaston muodot riittävät 18-väyläisen radan tekemiseen vaivatta. Prodigy Disc lähetti puolestaan tarjouskaavakkeet sähköpostiin ja oli innokas saaman lisätietoja projektistani. Seuraavissa taulukoissa havainnoin, kuinka tarjoukset kokonaisuudessaan koostuvat.

5.6.1 Frisbeegolfratatarjoukset

Prodigy Disc

Prodigy disc T1 maalikori 18 kappaletta, 275 euroa kappale	4 590 euroa
Prodigy disc heittoalusta 18 kappaletta. (4 m x 2 m, 140 euroa kpl) (2,5 m x 1,5 m, 80 euroa kpl)	4 metriä kertaa 2 metriä yhteensä 2 520 euroa (18 kpl) 2,5 metriä kertaa 1,5 yhteensä 1 440 euroa (18 kpl)
Prodigy disc väyläopaste, 18 kappaletta, 80 euroa kappale	1 440 euroa
Prodigy Disc opastaulu, 1 kappale, 350 euroa kappale	350 euroa
Suunnittelu ja piirtäminen, 5 päivää, 350 euroa päivä	1 750 euroa
Tuotteiden rahti on ilmainen	0 euroa
<u>Yhteensä</u> tuotteet maksaisivat Isoimilla 4 metriä kertaa 2 metriä heittoalustoilla	10 800,97 euroa, arvolisävero nolla prosenttia
<u>Yhteensä</u> tuotteet maksaisivat pienemmällä 2,5 metriä kertaa 1,5 metriä heittoalustoilla	9 930,00 euroa, arvolisävero nolla prosenttia

Taulukko 1. Prodigy Dics tarjoukset

Takuu kaikkien tarvikkeiden rungoilla on viisi vuotta, korin ketjuilla kolme vuotta sekä taulujen grafiikoilla kaksi vuotta. Lisäksi yritys mainitsee, että toimitukseen ei sisälly tarvikkeiden asennusta, puutavaraa heittoalustan asennukseen, rai-vaustöitä eikä myöskään betonijalkoja korien ja väyläopasteiden sekä opaskylt- tien asennukseen.

Disc Golf Park

Disc golf park maalikori, 18 kappaletta
Väyläopaste teesign, 18 kappaletta
Infoboard -opastaulu, 1 kappaletta
Heittoalustat AM Teepad, 18 kappaletta 2,5 metriä kertaa 1,5 metriä Isommat 4 metriä kertaa 2 metriä alustat tuovat hintaa lisää loppusummaan 1500 euroa (80 euroa alusta)
Ratasuunnittelupäivä, 3 päivää
Karttojen piirto 1,5 päivää
Rahti toimitettuun osoitteeseen on ilmainen, mutta ratasuunnittelijan kilometri- korvaus on 400 euroa plus arvolisävero
<u>Yhteensä</u> tuotteet maksaisivat isoimmilla heittoalustoilla 13 390,00 euroa, ar- volisävero nolla prosenttia sekä pienillä 2,5 metriä kertaa 1,5 metriä heittoalustoilla 11 890,00 euroa, ar- volisävero nolla prosenttia

Taulukko 2. Disc Golf Park tarjoukset

Takuu koreille, heitto-opasteille sekä infotaululle on kymmenen vuotta. Lisäksi yritys mainitsee, että toimitukseen ei sisälly tarvikkeiden asennus, puutavara heittoalustan asennukseen, raivaustyöt eikä myöskään betonijalat korien ja väyläopasteiden sekä opaskyltin asennukseen. Yritys mainitsi myös, että heidän tarjous on voimassa vain yhden kuukauden.

Ratojen hintaerot ovat seuraavat:

Prodigy Disc, arvolisävero nolla prosenttia 9 930,00 euroa / 10 800,07 euroa

Disc Golf Park, arvolisävero nolla prosenttia 11 890,00 euroa / 13 390,00 euroa
(Ensimmäinen hinta on 2,5m x 1,5m heittoalustan ja jälkimäinen 4m x 2m heittoalustan)

Yhteensä hintaeroa tulee täten Prodigy Disc:n eduksi 1960,00 euroa / 2589,93 euroa

5.6.2 Materiaalien vertailu ja valinta

Frisbeegolfratatarjoukset saapuivat tarkastettavakseni elokuun toisella viikolla ja tästä eteenpäin alkoi niiden keskinäinen vertaileminen. Ennen lopullisia ratavälineiden valitsemista tarkoitukseni on vertailla tuotteita itsenäisesti, kuten myös frisbeegolfpelaajien kanssa. Tutkin internetistä tuotteiden mahdollisia laatueroja, joita ei kuitenkaan juurikaan ilmentynyt. Tuotteissa on ainoastaan pieniä eroavaisuuksia, kuten muun muassa Disc Golf Park antaa materiaaleilleen pidemmän takuun sekä heidän materiaalit ovat kotimaisesti valmistettuja. Prodigy Disc etuna on puolestaan hinta, koska heidän tarjouksessaan on 2 000 euroa – 2 500 euroa eroa Disc Golf Parkin tuotteisiin, mikä on mielestäni suuri ero.

Laki puolestaan määrää, että kuntien on kilpailutettava ja valittava yleisesti halvin tarjous, ellei kokonaistaloudellisesti jokin vaihtoehto ole kunnalle edullisempi. Näin aina halvin tarjous ei välttämättä voita kilpailua. (Suomen Juristit Oy 2017.) Saamissani tarjouksissa ei ole tiedettävästi suuria eroja välineiden laatuja, toimitusten tai asennusten puolelta, joten yritykset ovat tasavertaisia keskenään.

Analysoituani ratavälinetarjoukset itsenäisesti sekä muiden osallisten kanssa keskusteltuani, oli päätökseni näistä tarjouksista hyvinkin selvä. Päätökseni näistä kahdesta toimittajasta on Prodigy Disc ja valitsen heittoalustoiksi suuremmat neljä metriä kertaa kaksi metriset alustat. Valitsin Prodigy Disc:n eritoten sen takia, koska heidän tarjouksensa on kokonaisuudessaan parempi, eli se on edullisempi ja aikarajoitteisesti vapaa. Valitsin suuremmat heittoalustat sen vuoksi, koska omat pelikokemukseni puoltavat isoja alustoja sekä myös muualta saadut tiedot puoltavat myös suuria heittoalustoja.

Prodigy Disc:n tuotteista tulee kokonaisuudessaan hintaa 10 800,97 euroa, arvoisävero nolla prosenttia. Valintaani vaikuttivat eritoten hintaero, joka oli lopulta valitsemini tuotteisiin 2589,93 euroa Prodigy Disc:n eduksi. Myös kuntalaki määrää valitsemaan tässä tapauksessa halvemman vaihtoehdon, koska mielestäni yrityksiä tarjoamissa tuotteissa ei ole kunnalle kokonaistaloudellisesti eroavaisuuksia. Tämän lisäksi valintaani vaikuttavat myös se, että Prodigy Disc ei anta-

nut tarjoukselleen lainkaan takarajaa, joten kunta voi hankkia tuotteet selvittämäläni summalla haluamallaan ajankohtana. Kokonaisuudessaan Prodigy Disc oli asiakaspalvelultaan asiallinen sekä maltillinen ja näin ollen se sai minut vakuuteksi.

Haastattelin asian tiimoilta myös muutamilta frisbeegolfpelaajia ja hekin ovat kanssani samaa mieltä siitä, että näiden kahden yritysten koreissa, väyläopasteissa tai opastauluissa ei ole suuria eroavaisuuksia. Pelaajat ovat tietoisia kummankin yritysten tuotteista ja ne ovat heidän mielestään laadukkaita kauttaaltaan. Tästä johtuen tämä yli 2 500 euron hintaero kannattaa ottaa huomioon. (Hakala & Isomäki 2017.) Seuraava kuvio 12 havainnollistaa, minkälainen ulkoasu Prodigy Disc yrityksen frisbeegolfkoreilla on.

Kuvio 12. Prodigy Disc Frisbeegolfkori (Prodigy Disc Europe 2017)

Frisbeegolf radan toteuttamisessa ratavälineet ja materiaalit eivät jää todennäköisesti ainoaksi hankinnaksi rataa rakentaessa. Huomioitavaa on, että radan rakentamiseen tulee hyvin todennäköisesti vielä muita lisäkuluja, joita ei ennakoon voi tarkoin määrittää. Radalle mahdollisia muita kuluja voivat olla muun muassa puiset heittoalustat tekonurmien asennukseen, jos alustoja halutaan liikuttaa. Tämän lisäksi tekonurmien maaperäasennukseen tarvitaan kalliomursketta muutamia tonneja. Näin ollen radan kokonaishintaan voidaan lisätä vielä satoja euroja. Sijoittaisin täten tämän ratojen erotuksesta jäävän rahasumman heittopaikkojen laadukkaaseen rakentamiseen sekä yleiseen viimeistelyyn.

Alustavien tietojen mukaan radalle tarvittavia rakennusaineita ei kuitenkaan tule runsaasti, ja täten materiaalien hintojen pitäisi pysyä kohtuullisina. Huomioitavaa kuitenkin on, että radalle voidaan joutua rakentamaan esimerkiksi heittosaarekkeitä pururadan kapeisiin kohtiin. Tämä asia ratkeaa kuitenkin vasta silloin, kun frisbeegolfrataa suunnittelijan toimesta kaavaillaan.

Frisbeegolfradan viimeistely ja materiaalien asennukset tapahtuisivat esimerkiksi kunnan työntekijöiden toimesta tai talkootöinä, kuten esimerkiksi Korttesjärven Kitkan frisbeegolfradalla ollaan toimittu. Hyvin useat frisbeegolfradat ovat rakentuneet talkootöinä, kuten naapurikuntammeakin osoittavat. Tämän lisäksi radan kehittäminen ja ylläpitäminen ovat myös toimineet tarvittaessa talkoovoimin.

Elokuun puolivälin jälkeen tarkoitukseni on sopia tapaaminen sivistystoimen johtajan Päivi Lappisen kanssa tekemästani tarjouskilpailutuksesta ja valinnasta. Tapaamisessa Lappinen oli kanssani samaa mieltä radan toimittajan valinnan suhteen. Tämä noin 2 500 euron suuruinen ero on niin suuri, että se jo yksistään vaikuttaa meidän valintaamme. Meitä miellytti myös Prodigy Disc:n aikataulullisesti vapaa tarjous ja täten se antaisi kunnalle lisää päätäntä aikaa. Sovimme, että tästä edespäin minun tehtäväni on raportoida kaikki tiedot työhöni ja saada teos palautettua kuntaan talven kynnyksellä, jotta asiaa voidaan viedä eteenpäin kunnan hallinnossa.

Toiminnallisen osuuden työstäminen päättyy osaltani elokuun lopulla ja tästä edespäin minun tulee keskittyä loppupalaveriiniin ja opinnäytetyön yleiseen kohentamiseen sekä kirjoittamiseen. Oma osuuteni tässä toiminnallisessa osuudessa loppuu toistaiseksi tähän pisteeseen.

5.7 Yhteenveto

Opinnäytetyön toiminnallisen osuuden tekeminen osoittautui kokonaisuudessa mielenkiitoiseksi ja haastavaksi projektiksi. Haasteita toivat jo ennakkoon määriteltä maaston valinnan vaikeus sekä kunnan työntekijöiden lomakausi, joka ajoittui juuri toiminnallisen osion suorittamisen aikana. Olisin halunnut työskennellä

kokonaisuudessaan enemmän kunnan työntekijöiden kanssa. Onnekseni liikuntakoordinaattori Petteri Laukkonen oli kuitenkin kesäkauden aikana aina tavoiteltavissa. Kaikesta huolimatta toiminnallinen osuus kulki laatimani suunnitelman mukaan alusta loppuun saakka ja näin vältyin suuremmilta ongelmilta.

Lähdin työstämään opinnäytetyön toiminnallista osiota, sillä periaatteella, että frisbeegolfradalle saataisiin kokonaan uusi alue Evijärven kunnan maastosta. Hyvin nopeasti Laukkosen kanssa sovituissa tapaamisissa meille selveni, että tämä tulee olemaan asetettujen tavoitteiden kannalta lähes mahdotonta. Tämä takaisu oli minulle pettymys, mutta en antanut sen häiritä projektini päätavoitetta. Tästä syystä ratapaikan valitseminen osoittautui mielestäni aavistettua yksinkertaisemmaksi, koska mahdollisiksi pelialueiksi muodostuivat kunnan pururata-alueet sekä muutamat maasto-alueet keskustan lähistöltä. Lisäksi rata-alueen lopulliseen valintaan vaikuttivat myös kunnan työntekijöiden halu saada pelialue mahdollisimman lähelle keskustaa, jotta sen käyttöaste olisi varmemmin suuri.

Frisbeegolfratavälineiden kilpailutus ja vertaileminen osoittautuivat erityisen mielenkiintoiseksi tehtäväksi. Internetissä oli useita frisbeegolftuotteita toimittavia yrityksiä, mutta kuitenkin vähän sellaisia yrityksiä, jotka toimittavat ratakokonaisuuksia kerrallaan. Tämä on sikäli ymmärrettävää, koska laji on vielä suhteellisen tuore ja sen kehitys on edelleen nousujohtoinen. Jos rata olisi toteutunut toimestani pystytysvaiheeseen saakka, olisin myös selvittänyt, mitä ratakokonaisuus tulisi maksamaan esimerkiksi eripaikoista osissa tilattuna. Tähän opinnäytetyöhön minun täytyi kuitenkin saada koko frisbeegolfratakokonaisuuden hinta, jossa ovat myös radan suunnittelutyöt mukana. Tämän lisäksi tekemäni havainnot Frisbeegolfradat.fi sivustolta puolsivat päätöstäni, koska useat A-tason radat ovat suunnitelleet juuri nämä kaksi kilpailuttamaani yritystä.

Tarkoitukseni on saada radasta käyttäjäystävällinen joka osa-alueelta, koska tällöin se kerää varmemmin pelaajia laajalta rintamalta. Pyrin vaikuttamaan käyttäjäystävällisyyteen muun muassa radan sijainnin, pelialueen maaston, ratavälineiden laadun, peliväylän leveyden sekä heittoalustojen kannalta. Tekemieni frisbeegolfpelaajien haastatteluiden, omien kokemusten ja lukemieni artikkeleiden mukaan juuri nämä seikat ovat tärkeitä suunniteltaessa käyttäjäystävällistä rataa.

Lisäksi pelialueen yleistä merkitystä minulle selvensivät eritoten Opetus- ja kulttuuriministeriön laatimat tutkimukset sekä kunnan työntekijöiden mielipiteet.

Rata tullaan konkreettisesti suunnittelemaan loppuun ammattilaisen, eli ratamestarin toimesta, koska tämänkaltaisen kokonaisuuden suunnittelemiseen tarvitsee siihen erikoistuneen henkilön. Ratamestarin avulla radasta saataisiin mahdollisimman turvallinen, A-tason laatukriteerit täyttävä sekä myös, että radalla pystyisivät edelleen lenkkeilijät ja frisbeegolfpelaajat liikkumaan sopuisasti keskenään.

Oma roolini tässä opinnäytetyössä tulee toistaiseksi päätökseen tämän frisbeegolfratahankkeen osalta. Tähän saakka olen toiminut projektin pääsuunnittelijana ja olen kesän aikana etsinyt radalle paikkaa niin kartastosta, kuin itse vieraillemalla maastoissa. Omalta osaltani tämä projekti jää siihen pisteeseen, että olen etsinyt ja valinnut kunnasta pelialueen sekä tehnyt ratavälineille kilpailutuksen kahdesta potentiaalisimmasta yrityksestä. Projektini sisälsi myös välineiden valintaosion ja sen voitti paremman tarjouksen tehnyt firma Prodigy Disc, joka antoi myös vapaan ajan tilata tuotteensa.

Työni ollessa valmis, lähetetään se kunnan sivistystoimen johtajalle Päivi Lappiselle sekä liikunnanohjaajalle, liikuntapaikkojenhoitajalle Antti Saarelle. Kunnan sivistystoimen henkilöt vievät mahdollisesti tätä asiaa kunnassa eteenpäin omien aikataulujensa mukaisesti. Ennen kuin radan rakentaminen voi mennä eteenpäin, niin kunnan työntekijöiden täytyy käsitellä tekemäni työ muiden päätösvaltaisten kanssa.

Aikataulujen puolesta toivoisin siten, että talven 2018 aikana kunta saisi päätetyksi, mikä on opinnäytetyöni lopullinen ratkaisu. Jos rata päätetään toteuttaa, niin tuotteet olisi suotavaa tilata kevättalvella 2018, jotta rata olisi mahdollista rakennettua kesän 2018 aikana. Aikataulun toteutuessa tällä kaavalla, pelaamaan saattaisi päästä jo alkukesän 2018 aikana. Pelaamiseen pääsyä nopeuttaa eritoten se, kun pururadan ehostamiseen ei kulu todennäköisesti paljoa aikaa johtuen pururadan hyvästä kuntotasosta.

Frisbeegolfradan toteutuessa Evijärvellä, näen sen tulevaisuuden hyvinkin valoisana. Jos rata tullaan toteuttamaan tutkielmani mukaan, niin uskon, että se kerää runsaasti uusia harrastajia niin Evijärveltä, kuin myös sen naapurikunnista. Tämä edellyttää toki sen, että rataa ylläpidetään jatkuvasti sekä kehitetään säännöllisin väliajoin. Uskon myös, että rataa tullaan tulevaisuudessa käyttämään monipuolisesti vapaa-ajan harrastuksena, virkistyspäivien liikuntana, koululiikunnan monipuolistajana sekä erilaisissa kilpailuissa. Frisbeegolf on edelleen nousujohtoinen laji, joka kasvaa koko ajan lisää, johtuen sen halvasta hintatasosta. Mielestäni Evijärven kunnalla on erinomaiset edellytykset ylläpitää ja kehittää laadukasta frisbeegolfrataa useiden vuosien ajan tulevaisuudessa.

6 POHDINTA

6.1 Teoreettisen viitekehyksen ja lähteiden pohdintaa

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys koostuu pääasiassa laadukkaista lähteistä, joita ovat muun muassa Opetus- ja kulttuuriministeriö, Nuori Suomi Ry, Suomen Kuntaliitto, Ympäristöministeriö sekä frisbeegolfin alan lähteet. Käyttämäni lähteet olivat julkaistu pääsääntöisesti 1 – 2 vuotta sitten ja ne ovat valtakunnallisia tutkimuksia, joten ne ovat luotettavia. Frisbeegolfiin liittyvät lähteet olivat puolestaan iältään vaihtelevia. Lähteiden ikä sijoittui noin 1 – 4 vuoden haarakkaan, joten epäilen, että esimerkiksi frisbeegolfin harrastajamäärät ovat jo kasvaneet.

Teoreettisessa viitekehyksessä käsiteltävät asiat ovat minulle pääsääntöisesti uusia, joten olen saanut niiden myötä tärkeitä tietoja tulevaisuuttani ajatellen. Työssä käsittelemäni aihealueet ovat mielestäni kaikki tarpeellisia frisbeegolfraata suunniteltaessa. Tämän työn tarkoitus on myös markkinoida frisbeegolfia Evijärven kunnan hallintoon, joten pidin tärkeänä, että työssä käsitellään lajin lisäksi nykyistä lähiliikuntaa ja suomalaisen väestön liikuntatottumuksia. Lakien tavoitteiden pääperiaatteet koin myös merkittäväksi, koska siitä ilmenee, mitä kuntien pitää kuntalaisilleen lain mukaan tarjota. Liikuntapaikkarakentamisen havainnointi on myös merkittävää, koska työskentelen projektissa pääsuunnittelijana ja minulla ei ole aiempaa tietoa esimerkiksi kaavoittamisasioista. Frisbeegolfista havainnoiva osuus täytyi myös havainnollistaa, koska siinä ilmenee niin lajin ympäristöt, historia, terveysvaikutukset kuin nykyisyyskin.

Teoreettisen viitekehyksen suunnitteluvaiheessa ilmeni, että nojaudun todennäköisesti käyttämään aihepiirini takia suurimmalta osin suomenkielisiä lähteitä. Teoreettinen viitekehys koostuu täten pitkälti suomenkielisestä materiaaleista, koska käsitelen työssäni suomalaista lähiliikuntaa, liikuntahallintoa, kuntastrategiaa ja rakentamista. Vieraskieliset lähteet sijoittuvat puolestaan työn frisbeegolfin terveysvaikutuksista kertovaan osioon, joihin on tarjolla paremmin ulkomaalaisia lähteitä. Suomalaisen asiantuntijoiden frisbeegolftutkimuksia julkaistaan löytämiäni tietojen mukaan lähitulevaisuudessa.

Kokonaisuudessaan olen tyytyväinen lähteideni laatuun ja käsittelemiini asioihin, mutta olisin voinut hankkia niihin vielä enemmän näkökulmia erilaisista lähteistä. Tämä osoittautui kuitenkin haastavaksi, koska Opetus- ja kulttuuriministeriön taseisia lähteitä on vähän saatavilla ja niitä julkaistaan harvoin. Pidin tärkeänä, että käyttämäni materiaalit ovat mahdollisimman tuoreita ja laadukkaita. Asettamieni tavoitteiden takia kirjalähteiden käyttö jäi pieneen rooliin, koska käsittelemäni asiat ovat saatavilla pääsääntöisesti internetissä. Huomioin myös työtä tehdessä, että internetissä on lähes poikkeuksetta tuorein tieto.

6.2 Opinnäytetyön toiminnallisen toteutuksen pohdinta

Suunnittelin toiminnallisen osion toteuttamisjärjestyksen kesäksi kevättalven 2017 aikana, koska suoritin kyseiset opinnot kesäopintoina. Laadukkaan suunnitelman johdolla toiminnallisen osion tekeminen osoittautui toimivaksi, ja täten välttyin ongelmilta. Harmikseni kunnan työntekijöiden kesälomat ajoittuivat juuri toiminnallisen osion tekemisen kohdalle, eli heinäkuulle. Tästä syystä johtuen yhteistyö kunnan työntekijöiden kanssa jäi suhteellisen pieneen rooliin. Onnekseni Evijärven urheilijoiden liikuntakoordinaattori Petteri Laukkonen oli koko kesän tavoiteltavissa, koska hän osoittautui tietoineen korvaamattomaksi yhteys- ja tukihenkilöksi.

Toiminnallisen osion vahvuuksiksi muodostuivat muun muassa kokeneiden frisbeegolfpelaajien tunteminen, Evijärven maasto-alueiden yleinen tuntemustaso, naapurikuntien frisbeegolfratojen tunteminen, Laukkosen laaja tietämys Evijärveä koskeviin asioihin sekä omat kulkuvälineet ja laitteistot. Oma tuntemukseni frisbeegolfiin oli työn alkaessa minimaalinen, mutta se kehittyi työn edetessä.

Työn tekemisessä ilmeni myös sellaisia asioita, joihin en itse voinut vaikuttaa. Esimerkiksi maaston valinta osoittautui haastavaksi, koska Evijärven alue on soinen. Tästä syystä johtuen kohdistin maaston valinnan alkutavoitteista poiketen lähinnä valmiisiin pururata-alueisiin. Olisin myös halunnut tutkia frisbeegolfratoja laajemmalla alueella, mutta täten polttoainekulut olisivat nousseet liian korkeaksi. Polttoainekuluista koostui jo lähialueiden tutkimisen johdosta riittävästi laskua

osakseni. Huomioitavaa kuitenkin on, että sain hankittua internetistä ja frisbeegolfpelaajilta monipuolista tietoa Etelä-Pohjanmaalla sijaitsevista frisbeegolfradoista.

Kokonaisuudessaan olen toiminnalliseen osioon tyytyväinen, mutta jälkepäin ajateltuna olisin toteuttanut joitain asioita toisin. Olisin voinut esimerkiksi tutkia enemmän lähialueiden ratoja, haastatella vielä laajemmin frisbeegolfpelaajia, käydä katsomassa frisbeegolfin viikkokisoja ja tutkia vaikkapa maalikorien laatueroja vielä tarkemmin. Sain kuitenkin täydennettyä tarvittavat tiedot muualta käsin, vaikka nämä tiedot eivät toteutuneetkaan. Kokeneet harrastajat sekä internet täydensivät hyvin puuttuvia osa-alueita, kuin myös omat havainnot.

Frisbeegolfratakokonaisuuksien kilpailutukseen olisin toivonut lisää laajuutta. Yritin kilpailuttaa enemmän frisbeegolfyrityksiä, mutta frisbeegolfratakokonaisuuksien toimittajia on maassamme toistaiseksi vähän. Tästä syystä johtuen kilpailutamani yritykset ovat vastanneet useista maamme frisbeegolfradoista. Näiden kahden yrityksen ohella frisbeegolfratoja ovat suunnitelleet myös yksityiset henkilöt ja kunnan omat liikuntatoimet. Tämän tyylinen toteuttaminen vaatii kuitenkin lajin vakaata tuntemusta ja on täten riskialtista.

6.3 Jatkokehitysideat

Toivoisin, että frisbeegolfratasuunnitelma toteutuisi. Ajallisesti olisi toivottavaa, että radan rakentamisesta päätettäisiin tulevana talvena, jotta toteuttaminen olisi mahdollista vuonna 2018. Ihanteellista olisi, että rata toteutettaisiin keväällä 2018, jotta kuntalaiset saisivat uusia tuulia liikuntaharrastamiseen tulevalle kesäkaudelle.

Frisbeegolfradan toteutuessa sen ylläpitoon täytyy panostaa huolella. Tästä johtuen se työllistää kuntaa, mutta on silti kokonaisuudessaan helppohoitoinen, johtuen pururadan hyvästä peruslaadusta. Frisbeegolfradan ylläpidosta vastaisi pääasiassa kunnan liikuntatoimi, mutta radan hoitoon voidaan nimetä myös uusi vastuuhenkilö. Lisäksi kesäkaudella esimerkiksi kesätyöntekijät voivat hoitaa frisbeegolfrataa ja alkusyksyisin sekä keväisin vaikkapa peruskoulun työharjoittelijat.

Frisbeegolfrataa voidaan myös kehittää ja ylläpitää talkoovoimin, kuten esimerkiksi Korttesjärveläiset ovat toimineet Kitkan radan osalla.

Tulevaisuudessa keskittyisin luomaan Nissinkankaan purata-alueesta monipuolisen ja nykyaikaisen urheilualueen. Alueelle muita innovatiivisia pelejä tai toimintoja voisivat olla vaikkapa minigolf, kiipeilyseinä tai esterata. Tälle tavoitteelle on jo nyt hyvät pohjat, koska alueelle on saatu hankittua kesän 2017 aikana uudet ulkokuntoilulaitteet. Frisbeegolfradan toteutuessa ulkokuntoilulaitteiden käyttö todennäköisesti lisääntyisi, koska alueella liikkuisi täten huomattavasti enemmän väestöä. Tästä syystä johtuen arvioin, että Nissinkankaasta voitaisiin saada monipuolinen ulkokuntoilualue, jota voisi kehittää tulevaisuudessa innovatiivisin menetelmin. Näen tällä pururata-alueella tähän suuren potentiaalin.

Frisbeegolfrataa ei tarvitse sinällään markkinoida, vaan se kerää lähes itsestään oman käyttäjäkuntansa. On kuitenkin suotavaa, että frisbeegolfradasta kirjoitetaan esimerkiksi esittely Järviseudun Sanomiin ja vaikkapa Etelä-Pohjanmaata kattavaan Ilkka lehteen. Markkinoinnissa kannattaa hyödyntää myös kouluverkostoa sekä sosiaalista mediaa, kuten vaikkapa Evijärven urheilijoiden Facebookia ja Instagramia. Näin frisbeegolfrata saataisiin ihmisten laajaan tietoisuuteen ja siten pelaamaan päätyisivät niin kuntalaiset, kuin myös ulkopaikkakuntalaiset.

Julkaistuissa mainoksissa ja lehtiartikkeleissa olisi suositeltavaa painottaa frisbeegolfin pelietiikkaa sekä radalla yleistä käyttäytymistä. Frisbeegolfrata on myös välttämätöntä saada Frisbeegolfradat.fi sivustolle, jotta käyttäjät pääsevät näkemään pelialueen kartan ja arvioimaan sitä. Pelaajien kommenttien kautta rataa pystytään myös kehittämään aina vain paremmaksi.

Frisbeegolfradan toteutuessa yrityksiä voitaisiin rekrytoida mukaan sponsoritoimintaan. Tämä tapahtuisi siten, että yrityksille myytäisiin sponsoriväyliä ennakoon sovitulla summalla. Tämä ilmenisi frisbeegolfradalla käytännössä siten, että väylä yksi olisi Yritys Esimerkin sponsoroima väylä. Väyläopasteessa voisi lukea vaikkapa, että Yritys Esimerkki tarjoaa tämän peliväylän. Tällä periaatteella frisbeegolfhanke voisi saada jopa satoja tai tuhansia euroja, koska peliväyliä on suunnitelman mukaan radalla alustavasti 18 kappaletta.

6.4 Oman osaamisen kehittyminen

Tämän opinnäytetyön tekeminen osoittautui mielenkiintoiseksi ja opettavaiseksi kokonaisuudeksi. Mielestäni tämä opinnäytetyö on kehittänyt minua ammatillisesti eniten liikunnanohjaajakoulutuksen aikana. Minulle on ollut entuudestaan tuttua laaja-alaiset kirjoitustehtävät, mutta tässä työssä käsittelemäni aihealueet olivat uusia ja kokonaisuus vaativampi. Toiminnallisen osion tekeminen oli puolestaan aivan uudenlainen ja opettava kokemus, mistä karttui laadukkaita oppeja tulevaa ajatellen.

Opinnäytetyön teoreettista viitekehystä tehdessä minun osaamiseni karttui eritoten suomalaisen liikuntakulttuurin, kaavoittamisen, rahoitusten, kuntastrategian ja liikuntalakien osalta. Perehtyminen edellä mainittuihin kokonaisuuksiin on merkittävää esimerkiksi tulevaisuuden työtehtävieni kannalta. Tekemäni kokonaisuuksien kautta olen saanut tietoa, minkälaista on työskennellä julkisella sektorilla hallinnollisesti, yhteistyössä ja hankkeissa. Yhtenä tärkeimpänä opittuna asiana pidän rahoituksista oppimiani asioita, koska ne ovat hyvin keskeisessä asemassa julkisilla sektoreilla työskennellessä.

Toiminnallisen osion toteuttaminen oli minulle tässä työssä merkittävä kokemus, koska minulla ei ole aikaisempia kokemuksia vastaavanlaisista tehtävistä. Toiminnallisen osion toteutuksessa antoisin asia oli vastuullinen yksin työskenteleminen liikuntahankkeessa, jossa ei ole valmiina minkäänlaista toteutus pohjaa tai suunnitelmaa. Merkittäväksi asiaksi koin myös saada kokemusta, kuinka kunnan hallinnossa tämän tasoinen projekti viedään alusta toteutukseen saakka. Merkittävä opittu asia oli myös se, kuinka uuden liikuntapaikan luomiseen täytyy varautua suunnitelmallisesti sekä ajallisesti. Koko projektiin lisähaastetta toi frisbeegolf lajina, koska en ollut perehtynyt lajiin ennen opinnäytetyötäni. Opittujen asioiden kautta pystyisin tulevaisuudessa osallistumaan niin radanpystytykseen, kuin myös ohjaamaan lajin pariin uusia harrastajia.

Opinnäytetyötä tehdessä olen saanut vahvistettua osaamisen tunnettani liikuntalla. Koen, että olen saanut lisää henkistä varmuutta alalla työskentelyyn, kuin myös tiedollista ja taidollista varmuutta. Hyvin merkittävää oli mielestäni tehdä

opinnäytetyö yksin, koska näin sain itselleni enemmän vastuuta ja täten laajalaiset kokemukset. Tämän tapainen työskentely on yleistä esimerkiksi pienissä kunnissa, joissa tekijöitä on heikosti saatavilla. Opinnäytetyön tuoma vastuu ja laajat kokemukset ovat myös vahvistaneet pystymisen tunnettani. Koen, että opinnäytetyö täydensi osaamistani merkittävästi ja antoi myös oivan ponnahduksen tulevaisuuden haasteisiin. Tulevaisuuteni näyttää mielestäni positiiviselta, niin työkentillä, kuin vaikkapa jatko-opintojen parissa.

LÄHTEET

- Ahonen, M. 2017. Työryhmä suunnittelemaan liikuntapaikkoja. Järviseedun Sanomat 27.9.2017, 1.
- Evijärven kunta 2016. Liikunta. Viitattu 2.12.2016 <http://www.evijarvi.fi/palvelut/vapaa-aika/liikunta>.
- Hakala, A. 2017. Kauhavalainen frisbeegolfkisaaja. Pelaajan haastattelu 10.7.2017.
- Innova Champion Europe 2014. Mitä on frisbeegolf? Viitattu 7.11.2016 <http://frisbeegolfradat.fi/frisbeegolf/>.
- Isomäki, A. 2017. YIT Rakennusinsinööri. Insinöörin haastattelu 28.7.2017.
- Kuntalaki 10.4.2015/410. Viitattu 6.7.2017 <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150410>.
- Laisi, E. 2014. Pikkukunnassa frisbeegolfbuumi – ”Koukkuun jää!”. Yle uutiset. Viitattu 14.7.2017 <https://yle.fi/uutiset/3-7364120>.
- Laitinen, J. 2004. Kokonaisuasemakaava 2003. Evijärven kunnan tekninen toimisto 1.11.2017.
- Laukkonen, P. 2017. Evijärven Urheilijat. Liikuntakoordinaattorin haastattelu 10.6.2016.
- Liikuntalaki 10.4.2015/390. Viitattu 23.10.2017 <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150390#Lidp452360048>.
- Länsitie, M. 2013. Frisbeegolfharjoittelun fyysinen kuormittavuus. Tutkimussuunnitelma. Itä-Suomen yliopisto. Liikuntalääketiede. Kandidaatintutkielma. Viitattu 10.7.2017 <https://www2.uef.fi/documents/1923962/1927249/MiiaL%C3%A4nsitie.pdf/7ea5f638-0e99-4627-82c4-4672bec15906>.
- Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132. Viitattu 5.7.2017 <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132>.
- Malcore, P. 2016. 13 Physical and Mental Health Benefits of Disc Golf. Rawhide. Viitattu 16.6.2017 <http://www.rawhide.org/blog/sports/13-physical-and-mental-health-benefits-of-disc-golf/>.
- McCann, L. 2013. An article on the health benefits of playing disc golf. Gateway Disc Sports. Viitattu 12.7.2017 <http://www.gdstour.com/an-article-on-the-health-benefits-of-playing-disc-golf-by-lily-mccain/>.
- Nuori Suomi Ry 2007. Lähiliikuntapaikkojen arviointitutkimus. Viitattu 30.11.2016 http://www.lahiliikuntapaikat.fi/files/lahiliikuntapaikat/Liitetiedostot/Raportit_-_arviointitutkimus_2007.pdf.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2008. Liikuntapaikkarakentamisen suunta 2011. Viitattu 30.11.2016 <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/78930/opm45.pdf>.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015. Liikuntapaikkarakentamisen suunta-asiakirja. Viitattu 30.11.2016 http://www.liikuntaneuvosto.fi/files/378/www_liikuntapaikkarakentamisen_suunta_paivitetty.pdf.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017a. Liikuntapaikkarakentaminen. Viitattu 28.6.2017. <http://minedu.fi/liikuntapaikkarakentaminen>.

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017b. Liikuntapaikkojen rakentamista, ylläpitoa tai käyttöä palveleva tutkimus- ja kehitystyö. Viitattu 5.7.2017 http://minedu.fi/avustukset/avustus/-/asset_publisher/liikuntapaikkojen-rakentamista-yllapitoa-tai-kayttoa-palveleva-tutkimus-ja-kehitystyo.

Oulun Yliopisto, Opetus- ja kulttuuriministeriö & Ympäristöministeriö 2017. Ideakortti 7: Frisbeegolfrata. Viitattu 26.6.2017 http://liikuntakaavoitus.fi/sites/default/files/ideakortti7_frisbeegolf_0.pdf.

Pallonen, K. 2016. Joroisiin rakenteilla Suomen suurin frisbeegolf-rata. Yle uutiset. Viitattu 14.7.2017 <https://yle.fi/uutiset/3-8839632>.

Paukku, J. 2014. Osallisuus, palaute, seuranta. Kuntien liikuntatoimien nykykäytännöt. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja. Viitattu 28.6.2017 <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75233/OKM4.pdf>.

Paukku, J. 2014. Osallisuus, palaute ja seuranta. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2014:4. Viitattu 5.7.2017 <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75233/OKM4.pdf?sequence=1>.

Poimala, S. 2016. Historia. Viitattu 7.11.2016 <http://fribakaveri.fi/frisbeegolf/historia/>.

Prodigy Disc Europe 2017. Frisbeegolfrata by Prodigy Disc. Viitattu 14.11.2017 <http://www.prodigydisc.eu/frisbeegolfrata/>.

Professional Disc Golf Association 2017. Brief History of Disc Golf and the PDGA. Viitattu 16.6.2017 <http://www.pdga.com/history>.

Rajaniemi, V. 2005. Liikuntapaikkarakentaminen ja maankäytön suunnittelu. Jyväskylän yliopisto. Liikunta- ja terveystieteet. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 5.7.2017 https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/41053/978-951-39-5125-2_2005.pdf?sequence=1.

Rakennuslupa.fi 2017. Rakennuslupa – mitä kaikkea siihen kuuluukaan. Viitattu 5.7.2017 <http://www.rakennuslupa.fi/>.

Remes, A. 2012. Evijärven kunta. Evijärven rantayleiskaavan muutos ja osittainen kumoaminen sekä Kirkonseudun osayleiskaavan osittainen muutos. Viitattu 5.7.2017 http://www.evijarvi.fi/images/Kaavat/Evijarven-rantaoyk_muutos_Kaavaselostus-13062016.pdf.

- Romu, S. 2001. Yhdistetyn voima- ja kestävyysharjoittelun vaikutukset hermolihaskäytännön sekä hengitys- ja verenkiertoelimistön suorituskykyyn. Jyväskylän yliopisto. Liikuntabiologian laitos. Pro gradu -tutkielma. Viitattu 12.6.2017 <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/9244>.
- Saarijärvi, E. 2017. Kauhavalainen frisbeegolfkisaaja. Pelaajan haastattelu 10.7.2017.
- Suomen Frisbeegolfliitto 2017. Liitto ja seurat. Viitattu 16.6.2017 <http://frisbeegolfliitto.fi/liitto-ja-seurat/>.
- Suomen Juristit Oy 2017. Halvin tarjous julkisen hallinnan tarjouskilpailussa. Viitattu 3.10.2017 <https://www.laki24.fi/page/46/?orderby=date>.
- Suomen Kuntaliitto 2017. Mikä on kunta? Viitattu 4.7.2017 <http://www.virtuaalikota.net/fi/tietoajatehtavia/mikaonkunta>.
- Sports Tracker 2017, Sport tracker mobiilisovellus. Viitattu 12.7.2017 <http://www.sports-tracker.com/>.
- Tuomisalo, S. 2012. Kokonaisasemakaavan 2003 muutos. Rakennusarkkitehdit Oy. Viitattu 5.7.2017 <http://www.evijarvi.fi/images/pdf/tekninen-toimi/HYVK-SYTTY-kaava.pdf>.
- Valo 2016. Lähiliikuntapaikoille suunnattu valtionavustus. Viitattu 30.11.2016 http://www.lahiliikuntapaikat.fi/tukea_hankkeille/avustukset/lahiliikuntapaikoille-suunnattu-valtiona.
- Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.
- Virtuaali ammattikorkeakoulu 2017. Monimuotoinen / toiminnallinen opinnäytetyö. Viitattu 26.9.2017 <http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojak-sot/030906/1113558655385/1154602577913/1154670359399/1154756862024.html>.
- Väyrynen, E. 2016. Frisbeegolfraadat Suomessa 2016. Viitattu 17.11.2017 <https://frisbeegolfraadat.fi/2016/09/17/frisbeegolf-suomessa-2016/>.
- Ympäristöministeriö 2017a. Maakuntakaavoitus. Viitattu 5.7.2017 http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Elinymparisto_ja_kaavoitus/Maankayton_suunnittelujarjestelma/Maakuntakaavoitus.
- Ympäristöministeriö 2017b. Yleiskaava sovittaa yhteen ja ohjaa asemakaavojen laatimista. Viitattu 5.7.2017 http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Elinymparisto_ja_kaavoitus/Maankayton_suunnittelujarjestelma/Yleiskaavoitus.
- Ympäristöministeriö 2017c. Asemakaavoitus. Viitattu 5.7.2017 http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Elinymparisto_ja_kaavoitus/Maankayton_suunnittelujarjestelma/Asemakaavoitus.

LIITTEET

- Liite 1. Tarjous Prodigy Disc yritykseltä neljä kappaletta
- Liite 2. Tarjous Disc Golf Park, Innova Champion Europe yritykseltä kolme kappaletta

Tarjous

9.8.2017

Mika Koskela
Evijärven kunta

Dick Lampinen
Prodigy Disc Europe

- luonnollinen liikuntapaikka -

Frisbeegolfrata by Prodigy Disc - Tarjous

Prodigy Disc T1 maalikori	18	kpl	275,00 € / kpl
			4 950,00 € yhteensä

- PDGA:n (Professional Disc Golf Association) hyväksymä virallinen kilpailukori
- Korissa 30 pystysuunnassa roikkuvaa ketjua kahdessa kerroksessa
- Lisäksi sisemmän kerroksen ketjujen välissä kulkee vaakatasossa kolme riviä ketjuja
- Kaikki metalliosat sään kestävää metallia
- Koriosa ja korin yläpanta on pulverimaalattu näkyvällä sinisellä värillä

Prodigy Disc heittoalusta	18	kpl	80,00 € / kpl
			1 440,00 € yhteensä

- Heittoalustan koko: **1,5 x 2,5 m**
- Kilpatason vihreä keinonurmimatto
- Keinonurmen nukan pituus 20 mm, paino 2,5kg / m2

Prodigy Disc väyläopaste	18	kpl	80,00 € / kpl
			1 440,00 € yhteensä

- Pulverimaalattu metallirunko
- Karttaosa 4mm polykarbonaattilevylle peilituloste
- Väyläkartan koko A4

Prodigy Disc opastaulu	1	kpl	350,00 € / kpl
			350,00 € yhteensä

- Pulverimaalattu metallirunko
- Opastaulu 1050 x 700 mm
- Karttaosa 3mm alumiinikomposiitilla suojalaminoitu tarratuloste

Suunnittelu ja piirtäminen	5	päivä	350,00 € / kpl
			1 750,00 € yhteensä

- Prodigyn ammattitaitoinen graafikko
- Prodigyn ammattitaitoinen ratasuunnittelija

Rahti	1	kpl	/ kpl
			- € yhteensä

- Toimituskulut annettuun osoitteeseen

Hinta yhteensä ALV 0%	9 930,00 €
------------------------------	-------------------

Hinta yhteensä ALV 24%	12 313,20 €
-------------------------------	--------------------

Toimitukseen ei sisälly

1. Tarvikkeiden asennus
2. Puutavara heittoalustan asennukseen
3. Betonijalat korien, väyläopasteiden ja opastaulun asennukseen
4. Tarvittavat raivaustyöt

Maksu- ja toimitusehdot

- Laskutus tarvikkeiden toimituksen yhteydessä, 30 päivää netto
- Tarvikkeet perille toimitettuna annettuun osoitteeseen
- Tarjous voimassa 2kk päiväyksestä

Lisävarusteet

- Prodigy Disc T1 maalikori (kiinteä tai irtojalka)	275,00 € / kpl alv0
- Prodigy Disc kulkuopaste	15,00 € / kpl alv0
- Prodigy Disc heittoalusta 2 x 4 m / 1,5 m x 2,5 m	140 € / 80 € / kpl alv0
- Roskakori (Kiinnitys väyläopastetolppaan)	90,00 € / kpl alv0
- Penkki	300,00 € / kpl alv0

Toimitus ja suunnittelu

- Kaikki ratatarvikkeet valmiina toimitettavaksi 1-3 arkipäivää hyväksytyt tarjouksen jälkeen.
- Opasteet valmiina toimitettavaksi viimeistään 14 arkipäivää suunnittelun hyväksymisestä.

Takuu

- Kaikkien tarvikkeiden rungoilla takuu 5 vuotta (Korin tolppa, korin ylä- ja alaosa, opasteiden rungot).
  - Korin ketjuilla takuu 3 vuotta.
  - Kaikki grafiikat (opastaulun kartta ja väyläopasteiden kartat) takuu 2 vuotta.
-

Dick Lampinen
Prodigy Disc Europe
dick.lampinen@prodigydisc.eu
+ 358 40 177 3438
www.frisbeegolfrata.fi
www.prodigydisc.eu

Hei!

Kiitokset tarjouspyynnöstänne. Hienoa, että olette kiinnostuneet DiscGolfPark®-kokonaisratkaisusta!

DiscGolfPark®-kokonaisratkaisu on Suomen suosituin frisbeegolfrata-eikä syyttä. DiscGolfPark® muodostaa kustannustehokkaan sekä luonnonmukaisen kokonaisuuden, joka mahdollistaa uuden liikuntapaikan nopean, mutta laadukkaan toteuttamisen. DiscGolfPark®-kokonaisratkaisuja on toimitettu Suomeen jo 10 vuotta ja DiscGolfPark®-tuotteita löytyy tällä hetkellä yli 600 frisbeegolfradalta ympäri maailmaa!

Laadun varmistamiseksi sekä suomalaisen työn tukemiseksi olemme päättäneet valmistaa kaikki DiscGolfPark®-tuotteet Suomessa ja ne myös kuuluvat Avainlippu-tuotteisiin. Kun tuotteet valmistetaan Suomessa, pystymme tarjoamaan asiakkaillemme myös nopeat toimitusajat sekä toimitusvarmuuden. DiscGolfPark®-kokonaisratkaisu on suomalainen vientituote ja niitä on Suomen lisäksi myös muualla Euroopassa, Australiassa sekä Yhdysvalloissa

Tarjoamme DiscGolfPark -maalikoreille, TeeSign-väyläopasteille sekä InfoBoard-opastauluille 10 vuoden runkotakuun ja tämän lisäksi korin ketjuilla on kolmen vuoden ruostumattomuustakuu.

DiscGolfPark-suunnittelijamme ovat suunnitelleet kymmeniä lähiliikuntapaikkoja, harrastaja- ja kilparatoja, sekä useita kansainvälisiä kilparatoja ympäri maailman. Suunnittelutiimiimme kuuluu Suomen kokeneimmat ratasuunnittelijat, jotka ovat suunnitelleet yli 200 DiscGolfPark® frisbeegolfrataa. Monipuolisen kokemuksemme avulla pystymme varmistamaan, että radalla toteutuu sekä käyttäjien, että asiakkaan tarpeet.

Seuraavalta sivulta löydätte tarjouksen teille räätälöidyistä DiscGolfPark®-kokonaisratkaisusta. Viimeiseltä sivulta löytyy kattava referenssilista täysimittaisista AA1-luokituksen kilparadoista.

Toivon, että tarjouksemme miellyttää ja johtaa tilaukseen. Mikäli kysymyksiä ilmaantuu, vastaan mielelläni.

Frisbeeterveisin,

Juho Rantalaiho
010 231 2553
juho.rantalaiho@innovaeurope.com

Mika Koskela
Evijärven kunta

TARJOUS
09.08.2017

Juho Rantalaiho
Innova Champion Europe

DiscGolfPark®-kokonaisratkaisu, 18 väylää

DiscGolfPark®-maalikori, 18 kpl

- Näkyvä keltainen korin yläosa
- 28 kuumasinkittyä ketjua kahdessa rivissä
- DiscGolfPark®-maalikori on virallisen lajiliiton PDGA:n hyväksymä kilpailukori
- DiscGolfPark®-maalikori on Euroopan myydyin frisbeegolfmaalikori
- 10 vuoden runkotakuu, ketjuille myönämme 3 vuoden ruostumattomuustakuun

TeeSign-väyläopaste, 18 kpl

- Sähkösinkitty ja pulverimaalattu metallirunko (kokonaispituus 1200 mm)
- Karttaosa UV-suojattu laminoitu tarratuloste (2 mm:n alumiinilevyllä)
- 10 vuoden runkotakuu

InfoBoard-opastaulu

- Sähkösinkitty ja pulverimaalattu metallirunko
- Taulun koko 1050 x 700 mm
- Karttaosa UV-suojattu laminoitu tarratuloste (2 mm:n alumiinilevyllä)
- 10 vuoden runkotakuu

AM TeePad-heittoalusta, 18 kpl

- Keinonurmimatto (leveys 1500 mm, pituus 2500 mm)
- Nukan pituus 20 mm, paino 2,5 kg / m²

Ratasuunnittelupäivä, 3 pv

- Ammattitaitoinen suunnittelu erilaisten käyttäjäryhmien tarpeisiin
- Väylien mittaaminen & par-lukemien määrittäminen
- Turvallisuustekijöiden huomiointi muita alueen toimintoja sekä käyttäjiä kohtaan
- Suunnitelma tehdään ympäristön ja luonnon ehdoilla

Karttojen piirto, 1,5 pv

Rahti

- Toimituskulut annettuun osoitteeseen

YHTEENSÄ

11490 EUR + ALV

Lisäksi veloitamme:

- Suunnittelun matkakorvaus (ARVIO)
- km-korvaus 400 eur + alv

Toimitukseen ei sisälly:

- Puutavara heittoalustan asennukseen
- Betonijalat korien, väyläopasteiden ja opastaulun asennukseen

Toimitusehdot: Tarvikkeet perille toimitettuna annettuun osoitteeseen

Maksuehto: 14 pv netto toimituksesta

Tarjous on voimassa 1 kk päiväyksestä

Tuemme suomalaista työtä - kaikki tuotteemme valmistetaan Suomessa

Innova Champion Europe Oy on vuosina 2010-2017 toteuttanut n.300 rataa
Allaolevassa listassa on muutama esimerkki toteuttamistamme ratahankkeista.

Luokitus	Rata	Kunta	Väyliä	Korttoimittaja	Suunnittelija
AA1	Mustikkavuoren kisarata	Ahtari	20		
AA1	Lausteen frisbeegolfpuisto	Turku	22	DiscGolfPark	Juha Rantalaaho & Tommi Avola
AA1	Kaatis	Vlhti	19	DiscGolfPark	
AA1	Mukkula DiscGolfPark	Lahti	22		
AA1	Kirjurinluodon frisbeegolfpuisto	Pori	21	DiscGolfPark	
AA1	Hanko Lilmärssan	Hanko	24	DiscGolfPark	
AA1	Talin frisbeegolfpuisto	Helsinki	18	DiscGolfPark	
AA1	Hiekkasärkät	Kalajoki	18	DiscGolfPark	Erno Väyrynen
AA1	Karkkilan frisbeegolfputa	Karkkila	20	DiscGolfPark	
AA1	Virpiniemi DiscGolfPark	Oulu	18	DiscGolfPark	Erno Väyrynen, Pasi Laukkanen
AA1	Rantakylän virkistysalue	Liminka	18	DiscGolfPark	
AA1	Hironen	Oulu	18	DiscGolfPark	Erno Väyrynen
AA1	Meri-Toppila DiscGolfPark	Oulu	18	DiscGolfPark	Erno Väyrynen
AA1	Suomen Frisbeegolfkeskus	Raasepori	18	DiscGolfPark	
AA1	Västerby	Raasepori	18	DiscGolfPark	
AA1	Ristinummen Frisbeegolfputa	Vaasa	18	DiscGolfPark	Pasi Kolvu
AA1	Vampulan frisbeegolfputa	Huittinen	28		
AA1	Vilidentienristeys	Kankaanpää	21	DiscGolfPark	Jussi Meresmaa
AA1	Mynämäki DiscGolfPark	Mynämäki	18	DiscGolfPark	Juha Rantalaaho
AA1	Vaala DiscGolfPark	Vaala	18	DiscGolfPark	Juha Rantalaaho, Erno Väyrynen, Pasi Laukkanen
AA1	Häntyrinkankaan frisbeegolfputa	Sastamala	18	DiscGolfPark	
AA1	Utsjoki DiscGolfPark	Utsjoki	18	DiscGolfPark	Juha Rantalaaho
AA1	Sahanmäki DiscGolfPark	Hyvinkää	19	DiscGolfPark	Jussi Meresmaa
AA1	Sikaisten frisbeegolfputa	Sikaisten	19	DiscGolfPark	
AA1	Ukkohalla DiscGolfPark	Hyyrynsalmi	18	DiscGolfPark	Jussi Meresmaa
AA1	Mäntsälä DiscGolfPark	Mäntsälä	18	DiscGolfPark	Juha Rantalaaho
AA1	Laajavuori DiscGolfPark	Jyväskylä	18	DiscGolfPark	Jussi Meresmaa
AA1	Utran frisbeegolfputa	Joensuu	18	DiscGolfPark	
AA1	Köykärinmäki DiscGolfPark	Koikkola	18	DiscGolfPark	Juha Rantalaaho
AA1	Toramon frisbeegolfputa	Rovaniemi	20		
AA1	Iso Kirja, "Iso Heitto"	Keuruu	20		
AA1	Ruka DiscGolfPark	Kuusamo	18	DiscGolfPark	Juha Rantalaaho
AA1	Vimpelinvaara DiscGolfPark	Kajaani	18	DiscGolfPark	Jussi Meresmaa
AA1	Paloisvuori DiscGolfPark	Iisalmi	18	DiscGolfPark	Jussi Meresmaa & Pasi Kolvu
AA1	Köykkylä DiscGolfPark	Kempele	18	DiscGolfPark	Erno Väyrynen
AA1	Kitkan frisbeegolfputa	Kauhava	18	DiscGolfPark	
AA1	Yksilampi DiscGolfPark	Hausjärvi	18	DiscGolfPark	Pasi Kolvu & Juha Rantalaaho
AA1	Savivuori DiscGolfPark	Viltasaari	18	DiscGolfPark	Pasi Kolvu & Juha Rantalaaho
AA1	Äkäslompola DiscGolfPark	Kolari	18	DiscGolfPark	Erno Väyrynen
AA1	Syöte DiscGolfPark	Pudasjärvi	18	DiscGolfPark	Erno Väyrynen
AA1	Harjumsan Frisbeegolfputa	Savonlinna	18		
AA1	Vehmaa DiscGolfPark	Vehmaa	18	DiscGolfPark	Juha Rantalaaho
AA1	Huuhannetsä DiscGolfPark	Kuopio	24	DiscGolfPark	Jussi Meresmaa
AA1	Raaha DiscGolfPark	Raaha	18	DiscGolfPark	Erno Väyrynen
AA1	Kyyjärvi DiscGolfPark	Kyyjärvi	18	DiscGolfPark	Juha Rantalaaho
AA1	Nummenmäki DiscGolfPark	Hyvinkää	18	DiscGolfPark	Jussi Meresmaa
AA1	Tarinalaakso Disc Golf	Sillinjärvi	18	DiscGolfPark	
AA1	Kaihun frisbeegolfpuisto	Mikkeli	18	DiscGolfPark	
AA1	DiscGolf Sshköpári Partaharju	Pieksämäki	20	DiscGolfPark	
Luokitus	Arvokilpailut & ulkomaiset kilpailut			Toimittaja	Suunnittelija
AA1	SM-kisat 2014	Oulu		DiscGolfPark	Erno Väyrynen
AA1	SM-kisat 2013	Tammisaari		DiscGolfPark	
AA1	SM-kisat 2012	Nokia		DiscGolfPark	Jussi Meresmaa
AA1	SM-kisat 2011	Oulu		DiscGolfPark	Erno Väyrynen
AA1	SM-kisat 2010	Turku		DiscGolfPark	Juha Rantalaaho
AAA1	Aussie Open 2015	Perth		DiscGolfPark	Jussi Meresmaa
AAA1	St Jude Invitational 2015	USA		DiscGolfPark	Jussi Meresmaa
AAA1	Euroopan Avoimet 2015	Nokia		DiscGolfPark	Jussi Meresmaa
AAA1	Konopiste Open 2015	Tšekki		DiscGolfPark	Jussi Meresmaa
AAA1	European Masters 2014	Ruotsi		DiscGolfPark	
AAA1	Euroopan Avoimet 2013	Nokia		DiscGolfPark	Jussi Meresmaa
AAA1	Euroopan Avoimet 2011	Nokia		DiscGolfPark	Jussi Meresmaa